

Kalendarzyk tygodniowy:

Czw Wielki św Herm
Piat. Wielki, św. Waler.
Sob. Wielka, św. Anastaz
Niedz. WIELKANOC.
Pon WIELKANOCNY.
Wt. św. Bogumiła
Sr św. Tymona M.

Wschód słońca godz. 5 m 11
Zachód słońca godz. 6 m 56
Dług. dnia godz. 13 m 33
Przybyło dnia g. 6 m. 06

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:
Rocznie rb. 6 k.
Półrocznie " 3 " 50
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " - " 50

Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.
Z przesyłką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70

ZAGRANICĄ:
Miesięcznie " 1 " 10

Redakcja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Czwartek, dnia 13 kwietnia 1911 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minko;
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” przed tekstem 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Sangia KALODONT

Niezbędny KREM i ELIKSIR do ZĘBÓW
Utrzymuje zęby biało, czysto i zdrowo.

zadać wszędzie

Teatr Popularny
A. MIELEWSKIEGO
(KONSTANTYNOWSKA 6)

Niedziela o g. 3 po poł. „STARE MIASTO”.
o g. 8 min. 15 „ZYD WIECZNY TUŁACZ”.
Poniedziałek o g. 3 po poł. „PANI WOŁODYJOWSKA”.
o g. 8 min. 15 „JUDYTA I HOLOFERNES”.
Wtorek o g. 3 po poł. „KROŁWA WAHDA”.
o g. 8 min. 15 „STARE MIASTO”.

Pijcie najlepsze piwo

z browaru

1298

C. Stryckiego w Rydze

oraz zagraniczne „PILZEŃSKI PRAZDROJ” z browaru Mieszczańskiego w Pilźnie
poleca takowe w beczkach syfonach i butelkach

A. Domański ul. Piotrkowska № 215
telefon 7-56.

Dostać można we wszystkich Restauracjach i Handlach Win w Łodzi, Zgierzu i Pabianicach.

Bank Handlowy w Łodzi

zawiadamia niniejszem, że czynności biurowe zawieszono będą w Wielki Piątek dnia 14 Kwietnia r. b. zupełnie, w Wielką Sobotę zaś dnia 15 Kwietnia r. b. od godziny 12-iej w południe. 1507

Znakomity środek odżywczy

KEFIR K. ŻYCKIEGO

apтека W. DANIELECKIEGO.
Łódź, Piotrkowska № 130, tel. 12-93. 423r

CORRIDA

PARFUMULTRA PERSISTANT

ED. PINAUD 18 PLACE VENDOME PARIS 2225-9

E. Kühn i S-ka

Składy Elektrotechniczne
Warszawa, Krucza 12. Telefon 67-52.

Teatr Łódzki

(Cegielniana 63)

Niedziela o g. 3 popoł. „Król Ryszard III”.
o 8.15 wiecz. „Złodziej amator”.
Poniedziałek o 3 pp. „Madame Sans Gêne”.
o 8.15 w. „Rubikon”.
Wtorek o godz. 3 popoł. „Rubikon”.
o godz. 8.15 wiecz. „Po nad siły”.

Janina Schoeneich

WŁAŚCICIELKA MAGAZYNU MÓD
ulica Andrzeja № 5 (dawnej A. Woelfle),
po powrocie z zagranicy poleca na nadchodzący sezon

Modele i Nowości w wielkim wyborze.
Ceny bardzo przystępne. 1335-8

Towarzystwo Przeciwzembracze

prosi o zbieranie odpadków.
Biuro, Cementarna 10.

Projekty wodociągów i kanalizacji miasta Łodzi

przez inżyniera W. H. Lindley'a.

(Dalszy ciąg — patrz № 84).

Projekt Sulejów — Łódź.

Dla czerpania wody w Sulejowie mogą być wzięte pod uwagę warstwy wodonośne niziny Pilicy powyżej Sulejowa i dolina Taraski powyżej jej ujścia do Pilicy. Większych źródeł takich, jakie istnieją koło Tomaszowa, tutaj niema.

Również dla projektu Sulejów — Łódź przyjęto, że można otrzymać 75,000 metrów sześciennych na dobę z wody gruntowej i źródlanej. Do pełnienia tej ilości wody do 150,000 m. sz. musi tutaj nastąpić z rzeki Pilicy.

Do doprowadzenia wody do Łodzi istnieją dwa różne sposoby. Można doprowadzić wodę bezpośrednio za pomocą przewodu tłoczącego przez Piotrków i Rękoraj do zbiorników pod Łodzią z urządzeniem stacji przepompowywania przy Rękoraju, lub też, ponieważ miejscowość między Piotrkowem i Olechowem nadaje się do budowy przewodu grawitacyjnego, to istnieje możliwość doprowadzenia wody za pomocą rur wzdłuż szosy od Sulejowa do wsi Szydłowa, a stąd za pomocą kanału do doliny Neru w Olechowie. Stąd musiałaby być woda następnie przepompowywana za pośrednictwem drugiej stacji pomp do zbiorników przy Budaach Stokowskich. Ta alternatywa z urządzeniem kanału grawitacyjnego przedstawia możliwość zaopatrzenia w wodę Piotrkowa, lecz jednocześnie wodociągi w Piotrkowie nie mogłyby być zasilane bezpośrednio, lecz musiałaby być urządzona własna stacja pomp w Piotrkowie.

Obliczenia wykazały, że przewód tłoczący przez Rękoraj wypada drożej, zarówno pod względem budowy jak i eksploatacji, niż przewód przez Szydłów z kanałem grawitacyjnym. Wskutek tego do ostatecznego porównania projektów wzięto pod uwagę tę ostatnią trasę.

Przewód kanałowy otrzymałby przekrój 160 centymetrów szerokości i 200 cm. wysokości. Przewody tłoczące i dla tej trasy składałyby się z rur, z których 2 o średnicy 800 mm. i jedna o średnicy 1,000 mm. Długość przewodu od Sulejowa do Łodzi wynosi 68 km. Do dostarczenia wody z pod Sulejowa na obydwóch stacjach potrzebowałyby ustawie maszyny o sprawności 3,850 koni parowych.

Projekt głębokich studziń.

Trasa ujęcia wód przechodzi we wgłębieniach obydwóch rzeczek Nera i Olechówki i ich dopływów od wsi Grodzisko, pod Rzęgowem do wsi Dąbrowa. Przewidziano wogóle pięć studziń przy wsiach Grodzisko, Stefanów, Huta Wiskicka, Górki Nowe i Dąbrowa. Urządzenia czerpalne zaprojektowano do ujęcia 65000 m. sz. na dobę.

Studnie głębokie podług doświadczenia, które zostało dokonane z innymi studniami w Łodzi, muszą być opuszczone do głębokości 600 metrów pod poziomem morza. Całkowita głębokość ich wyniesie zatem około 800 m., ponieważ powierzchnia gruntu miejscowości, na której mają być założone studnie, leży około 200 m. nad poziomem morza.

Istnieją dwa sposoby wypompowania wody z tej głębokości. Musiałby być ustawione albo mamutpompki, które mogłyby być zainstalowane w dowolnym miejscu, lub też musiałby być ustawione pompy odśrodkowe na takiej głębokości, żeby wysokość ssania nie przekraczała 7 m. Za urządzeniem pomp mamut przemawia okoliczność, że byłaby niepotrzebna głębsza szachta studniowa, także koszt budowy wypadłby niewielki; przeciwko temu urządzeniu przemawia nadzwyczaj mały skutek pożytecznego działania tych pomp.

Przy instalacji pomp odśrodkowych mamy przeciwny wypadek. Jeżeli jednak porównać większe jednorazowe wydatki przy urządzeniu pomp odśrodkowych z ciągłymi większymi wydatkami przy działaniu pomp mamut, to się otrzyma rezultat, że ze względu finansowego pierwsze urządzenie musi być wybrane. Z tego powodu został przyjęty projekt pomp odśrodkowych.

Pompy odśrodkowe wysokiego ciśnienia będą ustawione w sztolni, opuszczonej na głębokość 100 m. nad poziomem morza. W sztolni będą ustawione dwie pompy odśrodkowe, z nich każda posiadać będzie całkowitą sprawność. Pompy będą wprowadzone w ruch za pomocą motoru elektrycznego o prądzie zmiennym. W celu zmniejszenia średnicy sztolni pompowych, wybrano pionowe urządzenie pomp. Wskutek tego średnica sztolni wyniesie tylko 5 metrów.

Sztolnie pomp będą wykonane z cegły lub betonu, jeżeli na to pozwoli woda gruntowa. W przeciwnym razie studnie zostaną wykonane z pierścieni żelaznych lanych.

Woda z 5 studni głębokich będzie pompowana do wspólnej stacji pomp, urządzonej przy Dąbrowie, a stąd ma być odprowadzana do zbiorników pod Łodzią za pomocą oddzielnych pomp.

Prąd elektryczny, potrzebny do ruchu motorów elektrycznych, ma być wytwarzany na stacji elektrycznej głównej, zaprojektowanej w związku ze stacją pomp w Dąbrowie. Centrala elektryczna wymaga 2 agregatów, każdy o sprawności 1,000 koni parowych rzeczywistych, stacja pomp wymaga 2 kompletów pomp ze sprawnością każdy 350 koni parowych.

Doprowadzenie wody do zbiorników odbędzie się możliwie najkrótszą drogą.

Jeżeli porównać 3 projekty wzajemnie, to otrzyma się następujące zestawienie.

PROJEKT.	Wydatki po całym okresie pełnym, w zł. (licząc na metr sześć na dobę).	Długość przewodu głównego, metrów.	Sprawność maszyn dla najwięk. wydajności (bez rezerwy).			
			Stacja elektryczna.	Stacja pomp.	Razem.	
Tomaszów-Łódź	150000	48010	450	3600	4050	2,32
Sulejów-Łódź	150000	68020	450	3400	3850	2,20
Studnie głębk.	65000	5600	2000	700	2700	3,60

Z powyższej tablicy wynika, że podczas, gdy projekty Tomaszów i Sulejów wymagają znacznie dłuższego przewodu niż projekt studzien głębokich, to siła maszyn potrzebna na sekundę — litr największej wydajności przy projekcie studzien głębokich jest o 55% wyższa, niż przy projekcie Tomaszów i o 64% wyższa niż przy projekcie Sulejów.

(d. c. n.).

Przyczyny powstania w Albanii.

O powstaniu albańskim znajdujemy w zagrzebskim „Pokrocie“ (organ postępowców chorwackich) nader zajmującą korespondencję, datowaną z Cetyunii 27 marca. Korespondent twierdzi, że najwłaściwiej byłoby uważać powstanie albańskie za walkę o wolność. Decydowali tu tylko naczelnicy plemion, rozgrymaszeni przez b. sultana Abdul-Hamida, który na najmniejszy znak niezadowolnienia z ich strony obsyppwał ich darami, że-

by tylko mieć z nich gotowych zawsze do służby siepaczów.

Młodoturcy zajęli wobec swych urzędników stanowisko niechętnie, upatrując w nich narzędzia, gotowe w każdej chwili służyć reakcji. Wzajemne niechęci i niezadowolnienia stolicy a prowincji arnautskiej podniecają i wyzyskują do swoich celów intrygi Włoch, Austrii i Czarnogóry.

Rola króla czarnogórskiego w sprawie albańskiej staje się coraz widoczniejszą. Ze świeżą koroną wzrosły ambicje. W kraju stosunki wewnętrzne są oplakane. Zewnętrzne przedsięwzięcie ma posłużyć do wyjścia z trudności. Dlatego król stał się gorliwym protektorem albańskich „galvarów“ i przyczynił się wielce do rozdmuchania „sprawy albańskiej“. Celem jego rozszerzenie granic nowego królestwa przez przyłączenie Plawa Kusinia i zregulowanie granicy w stronę Skadru.

Korespondent krytykuje ostro tę politykę. Sądzi, że arnanci ulegną w końcu Porcie, pomoc Czarnogóry na nie im się nie zda, ale może kraj wplątać w niebezpieczne zawikłania, które mogłyby w danym razie przyprowadzić Petrowiów nawet o utratę tronu. Politykę króla Mikolaja porównywa korespondent aż z awanturką polityką Milana serbskiego, gdy wypowiedział wojnę Bułgarii.

Z handlu i przemysłu.

Podniesienie ceny. Według pogłosek z Brunszwigu, związek fabrykantów juty podniósł ceny na przędzy juty o jedną markę na kwintali.

Chmiel. Zapotrzebowanie chmielu znaczne. Przy transakcjach na nowy chmiel producenci otrzymują 15—16 rb. za pud polskiego chmielu i 13—15 rb. za pud chmielu podolskiego i wotyńskiego.

Bawełna. Biuro centralne statystyczne ogłosiło dane co do zbioru bawełny w Azji środkowej, z czego okazuje się, że zbiór wynosił:

	w roku 1908	1909 r.	1910 r.
Fergańskim	9,284,000 p.	11,400,000 p.	20,600,000 p.
Syr Daryj- skim	1,000,000	1,200,000	1,300,000
Samarkand- skim	800,000	700,000	200,000
Zakaspij- skim	4,000,000	1,300,000	2,600,000

Z powyższego zestawienia widzimy i ilość zebranej bawełny oraz wzrost lub upadek zbioru w ciągu lat trzech.

Kapitały angielskie. Gazeta angielska „Statistic“ ogłasza ciekawe dane dotyczące kapitalów angielskich zaangażowanych poza granicami kraju. Ogólna suma tych kapitalów ma wynosić 3 500,000,000 funtów szterlingów, (35 miliardów rubli). Dochód od tych kapitalów daje kapitalistom angielskim 166 milionów funtów szterlingów rocznie (około 1 660 milionów rubli). Co do krajów kapitały te są rozmieszczone rozmaicie, najwięcej zaangażowane są kapitały angielskie w Stanach Zjednoczonych Ameryki półn. 688 milionów funt. zł., w Kanadzie 373 mil. funt. zł., w Australii 380 mil. funt. zł., w Afryce 350 mil. funt. zł., w Indjach wschod. 455 mil. funt. zł., w Japonii 54 mil. funt. zł., w Chinach 26 mil. funt. zł.

Co do krajów europejskich — Rosya 38 mil. funt. zł., Turcyja 18, Hiszpania 19, Włochy 11 a Egipt 44 mil. funt. szterlingów.

Praca nocna kobiet.

Na ostatnim posiedzeniu głównego zarządu do spraw fabrycznych i przemysłowych rozpatrywano dwa wypadki starań o pozwolenie kobietom na pracę nocną w zakładach, gdzie dotychczas była wzbroniona.

Przytaczamy jego uchwały. Kobiety były dopuszczone do nocnych zajęć w przemyśle przędzy lnu przy robotach nadetatowych. Zasada do tej rezolucji była okoliczność, że zarówno dla fabryk, jak dla robotnic nie od powiednie są 2 lub 3 godzinne zajęcia w święto, w razie dużego nagromadzenia się przędzy.

Z tego powodu zarząd do spraw fabrycznych zaopiniował, że z mocy par. 122 i 123 art. za-

brania się kategorycznie pracy nocnej kobietom, zajętych w przemyśle lnianym, pomiędzy godz. 9 wiecz. a 5 rano lub 10 w. a 4 rano przy dwóch zmianach nieustannej osiemnastogodzinnej roboty fabrycznej.

Wyjątki mogą być jednak dopuszczalne w nadzwyczajnych wypadkach, jako to: na wypadek dłuższego niefunkcjonowania fabryki wskutek jakiegos niebezpieczeństwa, albo też z powodu większej ilości obstalunków przed samymi jarmarkami, wreszcie gdy praca nocna kobiet odbywa się razem z głowami rodziny.

Wyszedłszy z założenia, że obydwa wymienione wypadki nie należą do przewidzianych prawem, zarząd główny do spraw fabrycznych uchwalił w obu razach uchylić rezolucje lokalnego zarządu fabrycznego.

Sprzedż nieruchomości.

Minister sprawiedliwości złożył Dumie państwowej projekt nowych przepisów o sprzedaży nieruchomości w drodze licytacji. Podług obecnie obowiązujących przepisów, nabywca, ofiarujący na licytacji najwyższą cenę, winien jest natychmiast po jej ukończeniu złożyć conajmniej dziesiątą część sumy ustalonej, resztę zaś uiścić w ciągu dni siedmiu.

Dzięki tym przepisom do licytacji może stać każdy, kto nie zamierza nabyć nieruchomości, lecz chce np. otrzymać odstępnę od istotnych kupców; często też stają do licytacji osoby, podstawione przez dłużnika, aby fikcyjnymi propozycjami zwiększać sprzedażną cenę nieruchomości. Tacy niesumieni licytanci wprowadzają w błąd kupujących i działają oczywiście na szkodę osób zainteresowanych, zwłaszcza wierzycieli.

Żeby położyć kres tym tak częstym obecnie nadużyciom, minister sprawiedliwości w nowych przepisach wprowadza zasadę, że każdy stający do licytacji, powinien złożyć na ręce komisarza sądowego kaucję w wysokości dziesiątej części sumy, od której ma się zacząć licytacja. Jeżeli licytant daną nieruchomość istotnie nabydzie, wówczas ta dziesiąta część zaliczona mu będzie do sumy sprzedażnej, której resztę ma zapłacić w ciągu dni siedmiu; natomiast innym licytantom kaucya ta będzie zaraz po ukończeniu przetargów zwrócona przez komisarza sądowego za pokwitowaniem na arkuszu licytacyjnym.

Tytułem kaucyi składać będzie można gotówkę, bilety wkładowe kas rządowych papiery procentowe państwowe, oraz inne, przyjmowane zwykle przez skarb. O składaniu kaucyi zwalniane będą instytucje skarbowe oraz osoby, będące wspólnie z dłużnikiem posiadaczami danej nieruchomości, jako też wierzyciele, których pretensya przewyższa sumę kaucyi. Jeżeli nabywca nie zapłaci w ciągu dni siedmiu reszty sumy sprzedażnej, kaucya jego przechodzi na rzecz wierzycieli, a jeżeli ich pretensye w następnej licytacji będą całkowicie pokryte, to na rzecz miejscowego urzędu dobroczynności.

Nowe przepisy mają na celu stanowcze usunięcie od licytacji osób niepoważanych, t. j. takich, które nie mają dosyć pieniędzy, gdyż obawa stracenia kaucyi napewno powstrzyma ich od mieszania się do licytacji.

Dzisiejszy system nakładania 3 procentowej kary na osoby, które nabyły nieruchomość, lecz nie wniosły dziesiątej części sprzedażnej ceny zaraz po ukończeniu licytacji, nie odstrasza spekulantów, gdyż oni zwykle ulatniają się, podając fałszywe adresy. Dlatego też w nowym projekcie zasadą licytacji jest obowiązkowe składanie kaucyi przed rozpoczęciem licytacji.

Projekt ten przekazany już został komisji reform sądowych.

Z LITWY I RUSI.

Sprawa „Przyjaciela Ludu“. Sąd okręgowy wileński rozważał sprawę redaktora tyg. „Przyjaciela Ludu“, ks. Tadeusza Zawadzkiego i zastępcy redaktora, ks. Tadeusza Makarewicza, za wydrukowanie w № 5 czasopisma swego z r. 1910 notatki p. t. „Okolo Dumy“.

Autor jej, omawiając dyskusję w Dumie o interpelacji w sprawie kościoła w Opolu, dłużej

się zatrzymał na mowie hr. Bobryńskiego i powiedział między innymi, że trzeba być hrabią Bobryńskim, ażeby bez zawstydyzenia się opowiadać brednie o przemocy, bicia, paleniu i różnych innych krzywdach w Chełmszczyźnie. Zresztą, według autora inkryminowanego ustępu, czytelnik sam wie zbyt dobrze, jakimi kleszczami władza rządowa ścisnęła zarówno pana, jak i chłopca w całym kraju, ażeby się nie obrażał bredniami hrabię z Tuły. Prokuratora w treści powyższej dopatrzyła się obraza hr. Bobryńskiego, jako osoby urzędowej — posła do Dumy.

Ks. Zawadzki na dochodzeniu śledczym zeznał, że z powodu choroby redagowanie pisma czasowo przekazał ks. Makarewiczowi, pod którego też redakcją wyszedł № 5 „Przyjaciela Ludu”. Wobec tego pociągnięto do odpowiedzialności obu księży. Na sądzie stwierdzono, że numer inkryminowany nie był rozpowszechniony. Obrońca zaznaczył, że w artykule powyższym niema znamion przestępstwa, ponieważ prawo nie zakazuje krytykowania mowy posła do Dumy. Wszakże sąd okręgowy skazał ks. Zawadzkiego, jako redaktora faktycznego, na 50 rubli grzywny z zamianą na 10 dni aresztu, tudzież na ogłoszenie wyroku sądu na szpaltach „Przyjaciela Ludu”. Ks. Makarewicz został niewinny.

Z dzielnic polskich.

Z KRAKOWA. W sprawie rewelacji szpiega Rakowskiego, przesłuchiwało dziś wielu świadków. Resztę świadków, w tej liczbie, Burcowa, sąd zbadać zamierza drogą rekwizycji.

— Wczoraj rozpoczął się zjazd nauczycieli austriackich szkół przemysłowych. Zwiedzano Wawel, Muzeum narodowe i inne pamiątki krakowskie. W zjeździe bierze udział wielu Czechów i Niemców.

— Rząd zatwierdził kosztorys robót na Wiśle, mających zabezpieczyć Kraków od powodzi.

ZE LWOWA. Zmarł tu znany śpiewak, Władysław Florjański, a właściwie W. Koman, urodził się w roku 1856 we Lwowie, wykształcenie pobierał w akademii handlowej w tym mieście, poczem przez lat 10 urzędował na poczcie. W r. 1882 wstąpił do szkoły operowej, gdzie kształcił się pod kierunkiem Garlicza i Souvestrée. Po raz pierwszy wystąpił w sezonie w styczniu 1884 roku i przez półtora roku śpiewał wyłącznie w operetce. Karyerę operową rozpoczął od roli Konrada Walenroda w operze Żeleńskiego. W r. 1887 został pierwszym tenorem w teatrze narodowym w Pradze czeskiej i przebył tam lat z górą dziesięć. Od roku 1897 do 1904 był stałym członkiem opery warszawskiej.

— Rada narodowa powzięła uchwałę, aby

całą uwagę przy nadchodzących wyborach zwrócić na okręgi zagrożone.

— Ze Stanisławowa donoszą, że odbywają się tam liczne rewizje wśród żołnierzy, spowodowane znaną agitacją t. zw. „klubu Syczyńskiego”.

— Dalsze śledztwo w sprawie tajnej organizacji młodzieży ukraińskiej wykazało, że komitet centralny tej organizacji posiadał filie we wszystkich miastach galicyjskich, w których znajdują się szkoły ruskie.

Komitet centralny wydał odezwę, w której nagłówku widnieją szubienice z wisielcami, pośrodku zaś wschodzące słońce z datą zamordowania namiestnika, Andrzeja hr. Potockiego. Odezwą wysławia zbrodnię Syczyńskiego i wzywa, aby w rocznicę zbrodni urządzono we wszystkich miastach, gdzie istnieją szkoły ruskie, manifestacje na cześć Syczyńskiego, połączone z pochodami ulicznymi i śpiewami.

W Stanisławowie miano urządzić manifestację przed więzieniem, w którym Syczyński odsiadywał karę. We Lwowie zamierzono zebrać się na ementaryz i ruszyć pochodem przez miasto, wybić śzyby w sądzie kryminalnym i wreszcie rozwiązać pochód przed pomnikiem Mickiewicza.

Ponieważ jednak władze wytropiły spiszek, komitet przeto zawiadomił filie prowincjonalne, aby zaniechały manifestacji.

Śledztwo prowadzone jest w dalszym ciągu. Dokonano nowych rewizji i wykryto podobno autora odezwę.

— Skutkiem zapobiegliwości władzy, która udaremniła manifestacje młodzieży ukraińskiej, rocznica wczorajsza zamordowania namiestnika Galicyi, Andrzeja hr. Potockiego, minęła spokojnie. Nie było żadnych demonstracji.

— Służący uniwersytecki, Frys, zeznaje w procesie o napad na uniwersytet, że widział oskarżonego Ochrymowicza, strzelającego z rewolweru. Ochrymowicz twierdzi, że strzelał w pułap. Frys jednak oświadcza, że oskarżony strzelał poziomo.

— Na walnym zgromadzeniu Związku nauczycielskiego uchwalono rezolucję, domagającą się usunięcia wykładu języka niemieckiego ze szkół ludowych.

Z KRÓLESTWA.

Sprawy włościańskie. W wydziale ziemskim ministerjum spraw wewnętrznych pod przewodnictwem J. J. Litwinowa, rozpoczęły się obrady komisarzy włościańskich w Królestwie Polskiem. Obrady mają na celu wyjaśnienie sposobów uprządkowania przejść włościan do gospodarstwa samodzielnego. Przejścia takie są już w praktyce, ale dotychczas nie dały pomyślnych rezultatów, jako prowadzone bezplanowo.

Podróż ministra wojny. „Now. Wrem.” donosi, że minister wojny w tych dniach z Petersburga wyjeżdża w sprawach służbowych do Suwałk.

Kasy gminne. Zarząd do spraw drobnego kredytu zwrócił uwagę, że liczba kas gminnych w Królestwie Polskiem, będąca głównym źródłem kredytu wiejskiego jest rozmieszczone nieproporcjonalnie do zaludnienia gubernii. Ogólna liczba tych kas w roku 1909 wynosiła 1,338. Najliczniejsza sieć kas gminnych znajduje się w gub. warszawskiej, bo 186, czyli, że każda gmina posiada kasę, a niektóre mają ich po kilka. Tymczasem w innych guberniach liczba kas gminnych wynosi od 74 do 100, przyczem kas brak w wielu gminach.

Z tego powodu zarząd do spraw drobnego kredytu zwrócił się z propozycją do gubernatorów, aby przy tworzeniu nowych kas gminnych zwrócono głównie uwagę na gminy, które nie posiadają kas i miejscowości, w których jedna kasa przypada na kilka gmin.

Ogólny kapitał obrotowy kas gminnych na d. 1 stycznia roku 1910 wynosił rb. 32,000,000, z tego na dobrowolne wkłady przypada 17,000,000 rb., pozostała zaś suma stanowi własny fundusz kas.

Sosnowiec. Korespondent nasz z Sosnowca pisze:

Sprawa przebudowy na Czarnej Przemszy tam, które przyczyniły się w znacznym stopniu do powiększenia ostatniego wylądu, posunęła się o tyle, że władze gubernialne zażądały od zarządu zakładów przemysłowych hr. Renarda zobowiązania, którego mocą roboty odpowiednie mają być dokonane w bieżącym sezonie budowlanym.

Okradzenie cudownego obrazu.

Jak donosi „Kurier poznański,” w nocy z piątku na sobotę, okradziono cudami słynący obraz Matki Boskiej, znajdujący się w kościele klasztornym na Górze świętej w Gostyniu, pod Lesznem. Złoczyńca zebrał wszystkie kosztowności z górnej części sukienki Matki Boskiej, oraz koronę, wysadzaną cennymi perłami. Korony z Dzieciątka Jezus nie zdążył zabrać, gdyż widocznie go spłoszono; pozostawił bowiem dółtko na miejscu zbrodni.

Wielkie poszukiwania za zbrodniarzem, pomimo natychmiastowego sprowadzenia psa policyjnego, okazały się daremnymi; przypuszczalnie złodziej rannym pociągami już wyjechał w stronę Leszna, zostawiając drzwi wehodowe do klasztoru otwarte. Należy przy tej okazji zwrócić uwagę, że drzwi te zamykane są tylko na rygiel i za-

30)

TAJEMNICE WIELKIEGO MIASTA.

(Mieszkańcy Żebrowa).

(Dalszy ciąg — patrz № 83).

— A ona cóż na to? — rzekł stary, gładząc ręką pokrywającą głowę, rozproszony zaczesanie.

— Kiedyć on o mnie pamięta, rzekła, to niech mu Bóg zapłaci. Już za nikogo nie pójdę, jeno za niego, niech mnie tylko stąd wybawi, bo tu bardzo ciężko!

— Tak mówiła?

— Żeby mi tak dopomógł święty Nepomuk.

— Jej się śniła święta Teresa.

— Tak?

— Jak żywiuteńka... Przyszła w srebrzystych szatach i rzekła do dziewczyny: „Poślub Jacka Balcerzaka”.

— Czy może być?

— Najwyraźniej słyszała te słowa we śnie.

— No, no, to mnie tam i w niebie znają?

— A cóż to wy dzisiejsi? W niebie by tam nie znali jakiego człowieka...

— Znać, to może i znają... ale żeby tak zaraz dokumentnie mogli pamiętać i imię i nazwisko, to mi dziwnem się zdaje.

— Alboż to kancelaryi tam nie ma? Prze-

cież proboszczowie piszą akty. A nacóżby pisali? Jeno dlatego, żeby tam święci mieli wygodę. Toż to proboszcz, nie przymierzając, jakby ekonom Boży! Ale tak mi się z żalu coś na wewnątrz zrobiło, w dołku mi wsparło, koło wątroby natężyło, że i mówić nie mogę. Może tam pan sąsiad dobrodziej ma anodyny?

— Póki nieboszczka żyła, tom miał, a teraz jeno pusta flaszką...

— To chociaż parę kropel araku.

— Araku?... możeby się znalazło trochę.

— Jeśli jest niedużo, to dolać do trzęsionki.

— Zakąski mi zabrakło.

— Nie kłopotcie się, obetrę gębę rękawem i tyła... Jeno żeby mnie trochę kurcze przeszły.

Wydobył Jacek z kieszeni klucz, otworzył do szafy, wyjął z niej butelkę jedną i drugą, podniósł je i popatrzył pod światło, aby przekonać się, czy kto do trunku nie zaglądał, a następnie nalał lampkę, wypił sam i podał drugą Katarzynie, mówiąc:

— Pijcie, to dobra okowitka... Mówiliście, że śniła się jej św. Teresa. To jakaś uczciwa święta, bo, przyznać się wam muszę, żem nigdy do niej się nie modlił i przypomniać sobie nie mogę, czym ją gdzie widział. W Łogodżicach nie — bo jej tam niema. U nas na Starem Mieście także nie. A i u Zbawiciela nie sterczy w żadnym ołtarzu. Ale, że tak mnie porządnie dziewczynie zarekomendowała, to jutro zaraz pójdę

do proboszcza, żeby koniecznie w kościele św. Teresa była i żeby rzetelne dla niej ustanowił odpusty; musi mi też powiedzieć, za co ona święta została... A wy nie wiecie przypadkiem?

— Jakżeby nie wiedziała? Jak kogo Pan Bóg sobie upodoba, to go świętym zamianuje, a do nieba powoła... Należcie, bo mi się na placz po mojem dziecku zbiera.

— Ale to święta Teresa, to pewnie nie św. Tekla?

— A no juścić, że pewniakiem św. Teresa, to nie będzie św. Tekla.

— Bo niektóre święte mają dwa imiona, jak ja nie przymierzając, chociaż nie jestem świętym, a mam trzy na chrzcie świętym nadane, a czwarte przy bierzmowaniu.

Jeżeli św. Teresa będzie tyleż znaczyła, co św. Tekla, to wszystko wytłumaczone. Mojej nieboszce na imię było Tekla, a ona została za to świętą...

— Niby nieboszczka?

— I... gdzie tam nieboszczka. Pan Bóg sam wie, gdzie ją wraził, do piekła, czy czyścica. Baba była sekutnica, a przytem całe życie jechało jej z gęby... W raju, co wszystko wonieje, to taka tyłkoby zakopciła dobre powietrze, nieprzymierzając, jak u nas kominy. Myślę, czy czasem do owej świętej nie orędownała za mną moja pierwsza żona, ale zdaje się, że w takiej sprawie, toby nieboszczka nie gadała przez samą zazdrość.

(d. c. n.)

suwane belką, które z łatwością z zewnątrz odsunąć się dadzą.

Świątokradaćca musiał być z rozkładem klasztoru dobrze obznajmiony i prawdopodobnie musiał się pozwole zamknąć w świątyni już w piątek wieczorem.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Myślimira. Jutro Waclawa.

MUZEUM (Zielona 8). Codziennie otwarte Muzeum nauki i sztuki od g. 4 pp. do 10 w.; w niedziele i święta od g. 12 w poł. do 10 w.

KRONIKA.

(h) **Nabożeństwa.** Dziś z powodu przypadających uroczystości Wielkiego Czwartku, w świątyniach katolickich, o godz. 10 rano, po odprawieniu tylko jednej Mszy św., obnażają ołtarze na znak żałoby—Najświętszy Sakrament przeniesiony zostaje do kaplicy. Duchowieństwo przystępuje do Komunii św.

(x) **Z kościoła św. Józefa.** W Wielki Piątek podczas nabożeństwa o godz. 9 rano, w kościele św. Józefa, chór sumowy przy tymże kościele wykoną wspaniałe dwa dzieła muzyki kościelnej, a mianowicie: „Popule meus” harmonizacji swego dyrektora, p. St. Laferskiego, i „Recessit Pastor” E. Walkiewicza.

W sobotę zaś o godzinie 6-ej wieczorem podczas zwiedzania Grobu św., pragnąc zapoznać szerszy ogół wiernych z muzyką kościelną starożytną, wykonane zostaną wspaniałe dzieła z XV i XVI wieku, ówczesnych kompozytorów Palestriny, Claudio Cascioli i innych.

(h) **Ze zgromadzenia majstrów szewskich.** W środę, dnia 19 b. m. o godzinie 10 rano w kościele Dobrego Pasterza odprawione będzie nabożeństwo na intencję zgromadzenia majstrów szewskich.

O godzinie 2 po południu w tymże dniu odbędzie się ogólne zebranie członków zgromadzenia majstrów szewskich, w lokalu starszego majstra ul. Piotrkowska № 9.

(x) **Poświęcenie drzewek.** W trzeci dzień Wielkiejnocy o godzinie 2 po południu odbędzie się poświęcenie drzewek przed kościołem Panny Maryi w Łodzi.

Drzewka te będą rozsądzone na drodze cmentarnej od szosy Brzezińskiej aż do bramy cmentarza, a o ile starczy i cmentarz niedawno dobrany, będzie obsadzony.

Uprasza się najgoręcej Szanownych panów ogrodników o pomoc tak w dostarczeniu jak i rozsądzeniu dzikich drzewek akacji, brzoź i t. p.

Obchód ten, w którym liczne zastępy dzieci, młodzieży i starszych mężczyzn udział ochotnie przyjmą, będzie zarazem miłą pamiątką świąt tegorocznych.

(a) **Na święta.** Zarząd żydowskiego Towarzystwa dobroczynności wydał na święta Wielkanocne zapomogi 5,000 rodzinom w sumie rubli 14,000 (od rb. 1 do 20-tu).

(a) **Z Chrześcijańskiego T-wa dobroczynności.** Wczoraj o godzinie 6-ej wieczorem, w gmachu starców i kalek (Dzielnia 52), odbyło się posiedzenie zarządu pod przewodnictwem wiceprezesa p. Rudolfa Zieglera. Załatwiono sprawy następujące.

Wobec tego, że w herbaciarni Towarzystwa na Zielonym Rynku frekwencja osłabła i Towarzystwo nie osiąga zysków, jakie dawać powinna herbaciarnia, zarząd postanowił na zarządzającego wybrać człowieka ruchliwego i energiczniejszego.

Przyjęto do wiadomości list p. St. Herszberga, że wypłata gotowizną rb. 13,385 kop. 48 z zapisu s. p. Juliusza Kunitzera nastąpi wkrótce.

Rozważano sprawę sprzedaży dwóch morgów gruntu przy ulicy Zagajnikowej, stanowiącej własność Towarzystwa.

Ostateczna decyzja zapasć ma na następnym posiedzeniu zarządu.

Upoważniono przytem wiceprezesa p. R. Zieglera do prowadzenia dalszych układów w przedmiocie sprzedaży.

Przyjęto do wiadomości, że komitat przeciwzebraczy nadesłał sprawozdanie z działalności za rok ubiegły; rozważenie szczegółowe tego spra-

wozdania odłożono do przyszłego posiedzenia.

Odczytano odezwę piotrkowskiej rady gubernialnej dobroczynności publicznej w sprawie zapisów, poczynionych przez rodzinę przemysłowca s. p. Emila Geyera. Postanowiono zapis w całości przyjąć, mianowicie: 20,000 rubli przeznaczone jako fundusz żelazny dla szkoły rzemieślniczych w Kochanówce; 50,000 rubli jako fundusz nietykalny, którego odsetki przeznaczone są na urządzenie wzorowych kolonii letnich i wysyłania dzieci robotników m. Łodzi do miejscowości kuracyjnych; rb. 3,000 jako kapitał nietykalny, którego odsetki przeznaczone są na utrzymanie przytułku dla starców i kalek.

Rozpatrywano rachunek zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kochanówce za utrzymanie chorych, przyjętych na koszt Towarzystwa, wynoszący rb. 1,975 kop. 50.

Znalazszy po sprawdzeniu wszystkie pozycje w porządku, zarząd polecił kasie głównej rachunek uregulować.

Następnie upoważniono kasę do wypłacenia ambulatorium bezpłatnemu tytułem pożyczki rubli 1,000.

Wobec tego, że zarząd Towarzystwa nie otrzymał dotychczas ksiąg kasowych z dowodami szpitala Anny Maryi, jak również komitetu ambulatorium bezpłatnego, w celu skontrolowania ich, postanowiono ponownie zwrócić się do komitetów wzmiankowanych instytucji o przyspieszenie nadesłania potrzebnych ksiąg do biura Towarzystwa zaraz po świętach Wielkanocnych.

Do przytułku starców i kalek przyjęto 3 osoby, do szpitala do Kochanówka jedną.

(x) **Z T-wa opieki nad dziećmi.** Na wczorajszym posiedzeniu zarządu T wa opieki nad dziećmi „Gniazdo Łódzkie” rozpatrzono różne sprawy bieżące, między innymi odezwę Chotłńskiego T wa pożyczkowo oszczędnościowego, które na ogólnym zebraniu z zysków czystych ofiarowało 150, jako zapoczątkowanie funduszu na założenie ochronny w Chojnach na zasadach autonomicznych. Zarząd propozycję tę w zasadzie przyjął z warunkiem określenia stosunku przyszłej ochrony do głównego zarządu T-wa. Następnie postanowiono w zasadzie wysłać dzieci na dwa miesiące wakacyjne na letnisko i przyjęto do wiadomości listę ofiar, jakie złożyły na rzecz Gniazda Łódzkiego, filia T-wa akcyjnego lombard, banki: kupiecki i azowsko-doński, T wo pożyczkowo-oszczędnościowe rzemieślnicze, T wo wzajemnego kredytu, Heinzel i Kunitzer, Eizenbaum, Steinert, Rychter, Stolarow i inni, którym wyrażono podziękowanie. Rzeźnicy zaoferowali na święta Wielkanocne wędliny a piekarze pieczywo dla dzieci.

Sprawę wyznaczenia terminu rozpoczęcia budowy własnego gmachu odłożono do czasu załatwienia formalności prawnych.

(x) **Muzeum nauki i sztuki.** Muzeum w sobotę 15 kwietnia będzie zamknięte cały dzień, natomiast, chcąc dać możność zwiedzenia ciekawych zbiorów wszystkim pracującym, zarząd Towarzystwa otworzy muzeum dla zwiedzających w święta, mianowicie w niedzielę i poniedziałek od 12 w południe do 10 wieczorem. Przypominamy, że wejście dla dorosłych 15 kop., dla dzieci zaś i uczące się młodzieży 10 kop. Dla członków Towarzystwa (składka roczna od trzech rubli) wejście bezpłatne po okazaniu imiennego biletu członkowskiego; członkowie, którzy biletów jeszcze nie otrzymali, winni zgłosić się po nie do kasyerki muzeum. Frekwencja zwiedzających z dniem każdym wzrasta, wpływa na to niewątpliwie i ta okoliczność, że zwiedzającym są udzielane szczegółowe wyjaśnienia i demonstracje. Ostatnio zarząd Towarzystwa po porozumieniu się z p. dyrektorem Klosem, zaprosił na instruktorów kilkunastu uczniów szkoły handlowej.

(a) **Z przemysłu.** Na rynkach wilajetu monastyrskiego w dalszym ciągu bojkotowane są towary austriackie. Według danych, zgromadzonych przez biuro informacyjne dla handlu zewnętrznego, zdaniem konsula w Bitolii, na rynkach wilajetu tureckiego znaleźćby mogły zbyt niektóre towary manufakturowe pochodzenia rosyjskiego. Chętnych nabywców znalazłyby zwłaszcza perkalę, płótna i różne niedrogie materye na sezon letni i zimowy.

W danej chwili wówz towarów manufakturowych do wilajetu monastyrskiego rozdzielony jest między obsemi państwami: Austrią, Niemcami, Francją, Belgią i Anglią.

Dowózone są wyroby: wełniane, szewiot, sukno, chustki bawełniane, przedza bawełniana i wyroby z niej, kreton, flanela i różne inne wytwórstwa.

Jako szczególny charakterystyczny wspomnianego rynku, przytoczyć należy, że kapitał obrotowy w rękach miejscowych kupców jest nieznaczny, rzadko przewyższający 200,000 tysięcy tureckich piastrow (około 17,000 rubli).

Handlującym udzielany jest zwykle kredyt z 6-miesięcznym terminem. Wypadki niewypłacalności i upadłości nie zdarzają się prawie wcale.

Dla wiadomości naszych manufakturzystów wspomnieć należy o taniości artykułów na tamtejszym rynku; niezamożni nabywcy zadowolniają się skromnymi wygodami i prostotą w odzieży.

Gdyby nasi manufakturzyści zechcieli nawiązać stosunki handlowe ze wzmiankowanymi rynkami, to bardzo byłoby pożądanem, w celu zapoznania miejscowych kupców z wyrobami manufakturowymi rosyjskimi — dostarczyć wzory tkanin za pośrednictwem biura informacyjnego konsula w Bitolii, który wyraził gotowość współdziałania handlującym dla zbliżenia z miejscowymi kupcami.

Przesyłając o tem komunikat Łódzkiemu komitetowi giełdowemu, biuro informacyjne nadmieniam, iż posiada wzory cieszących się największym zbytem, tanich materyałów austro-węgierskich, z oznaczeniem zwykłych cen na rynku bitojskim.

(—) **Izby skarbowe.** W Królestwie Polskiem jak wiadomo, jest obecnie dziesięć izb skarbowych; na każde miasto gubernialne i gubernię przypada jedna izba.

W celu zdobycia funduszu na otwarcie trzech izb skarbowych w Rosyi azjatyckiej, ministerjum skarbu podobno powzięło projekt zmniejszenia liczby tych izb w Królestwie do połowy. Mają być pozostawione nadal izby w Warszawie, Piotrkowie, Radomiu, Lublinie i Łomży. Do izby warszawskiej ma być przyłączona plocka, do piotrkowskiej — kaliska, do łomżyńskiej — suwalska, do lubelskiej — siedlecka, do radomskiej — kielecka.

Przeważna część urzędników spadnie z etatu.

(a) **Jubileusz lekarza.** Znany w Łodzi dr. Stanisław Bartoszewicz obchodził 25 letni jubileusz swej działalności medycznej i pedagogicznej.

Urodzony w roku 1859 w Warszawie, po ukończeniu 5-go gimnazjum klasycznego, wstąpił na uniwersytet w Petersburgu, gdzie studiował nauki przyrodnicze i ukończył studia ze stopniem kandydata nauk przyrodniczych w 1880/1 roku. W następnym roku wstąpił do Akademii Medycznej w Petersburgu, po ukończeniu której otrzymał posadę w tyfliskim szpitalu wojskowym, z przydzieleniem do laboratorium chemiczno-bakteryologicznego kaukaskiego dla zajęcia się bakteriologią i szczepieniami pasterowskimi przeciw wściekliźnie; w tym samym czasie był mianowany ordynatorem szpitala tyfliskiego i przez 3 lata pełnił obowiązki sekretarza z wyboru Towarzystwa lekarskiego w Tyflisie i redagował roczniki tegoż Towarzystwa.

W ciągu letnich miesięcy 1889 roku jeździł za granicę i studyował bakteriologię u profesora Cohna w Wroclawiu u prof. Chantemesse'a i Widala w Paryżu. Po przeniesieniu do Kijowa zarządzał laboratorium bakteriologicznym przy szpitalu klinicznym.

W roku 1890 — 92 był przydzielony do Akademii wojenno-medycznej i pełnił obowiązki ordynatora przy szpitalu klinicznym. W roku 1891 obronił dysertację dla uzyskania stopnia doktora medycyny. Następnie został ordynatorem szpitala klinicznego w Charkowie i asyntenem katedry dyagnostyki (zarządzał gabinetem bakteriologicznym).

Wybrany na docenta prywatnego przez fakultet uniwersytetu charkowskiego 1894 r. wykladał bakteriologię do końca 1896/7 roku akademickiego. Przeniósłszy się na służbę do Saratowa, pełnił tamże obowiązki inspektora sanitarnego ziemstw, aż wskutek choroby przeniósł się do Warszawy na posadę starszego ordynatora szpitala dla chorób zakaźnych, gdzie wskutek choroby nerek podał się do dymisji z emeryturą w 1902 roku.

Przez ten czas zajmował się także działalnością pedagogiczną (wykłady chemii i higieny w szkołach handlowych); w roku 1907 przeniósł się do Łodzi, gdzie objął kierownictwo w miejskim la-

boratorium chemiczno bakteriologicznem i karmierze dezynfekcyjnej miejskiej.

Dr. Bartoszewicz ogłosił drukiem cały szereg prac, bądź to oryginalnych, bądź to przełożonych z różnych języków.

(a) **Z Towarzystwa lekarskiego.** Z okazji 25-letniej rocznicy istnienia łódzkiego Towarzystwa lekarskiego—trzej założyciele zostali mianowani członkami honorowymi, mianowicie dr. Józef Koliński, Maksymilian Kohn i A. Rundo.

(a) **Wystawa pocztówek i przyborów piśmiennych.** Wczoraj o godzinie 8 wieczorem, w sali koncertowej Vogla, odbyło się posiedzenie komitetu projektowanej w Łodzi wystawy pocztówek i przyborów piśmiennych, z udziałem delegata warszawskiego p. Cz. Piątkowskiego i dyrektora wystawy p. Fr. Kowalewskiego.

Postanowiono 10 proc. dochodu od biletów wejścia przeznaczyć na Pogotowie Ratunkowe oraz 5 proc. na rzecz „Gniazda“ łódzkiego Towarzystwa opieki nad dziećmi.

Zatwierdzono program wystawy.

Wystawa urządzona będzie w sali koncertowej Volga i trwać ma od 5 do 21 maja wyłącznie.

Za miejsca pod okazy pobierana będzie opłata po 20 rubli za metr kwadratowy.

Podczas wystawy urządzone będą konkursy: 1) kaligraficzny, 2) dla młodzieży z pośród pracowników graficznych na nagłówki listów handlowych, 3) dla młodzieży z pośród pracowników introligatorskich za galanterię i oprawy, 4) konkurs na plakat.

Wybory do prezydium wystawy nastąpią na zebraniu wyznaczonym w dniu 20 b. m. o godzinie 9 wieczorem w sali koncertowej Vogla.

(f) **Pałace sprawy.** Kilka dni ładnych, które poprzedziły obecną pogodę, chłodną, dzystą, wykażo już, że nasi panowie stóże nie myślą zupełnie o zmianie obydrego swego sposobu zamiatania ulic. Jak dawniej, więc najpierw pracuje miotła, wzbijając tumany kurzu, osiadającego na ustach, twarzach włosach i ubraniach przechodniów, dopiero zaś później, zamieciona już ulicę, polewa się wodą, czyli „musztarda po obiedzie“. Nie potrzebujemy chyba przypominać, że system taki jest nie tylko niehygieniczny i szkodliwy, lecz wprost zabójczy, dla zdrowia tych nieszczęśliwych, którzy, w porze zamiatania zmuszeni są do wyjścia na ulicę.

Toć szereg chorób płucnych bierze swój początek z mikrobów znajdujących się w tym właśnie kurzu.

Trzeba więc, by nareszcie tak ci którzy wykonywają pracę, jak ci, do których należy dozorowanie jej, wzięli się do ukrócenia zła, które od lat wielu trapi wszystkie nasze miasta. Dni piękne, słoneczne za pasem, czyż więc, miast korzystać z dobroczynnego wpływu słońca, krzepić niem zwątlone sły, mamy nadal marnować zdrowie i skracać sobie życie?

(a) **Plany zatwierdzone.** Wydział techniczny rządu gubernialnego piotrkowskiego zatwierdził plany następujących nieruchomości: Akc. Tow. Karola Scheiblera na parterowy murowany budynek na pomieszczenie transformatorów, przy ulicy Rokicińskiej № 1283; Nafiala Bukieta na przebudowę trzypiętrowego murowanego domu i takich że oficyn z parterowymi zabudowaniami gospodarczemi, przy ulicy Piotrkowskiej nr. 200; Józefa Augustyna na 3-piętrowy dom murowany i drewniane budynki parterowe z ustępami, przy ulicy Wileńskiej róg Kowieńskiej nr. 14; Bazylego Michałowa na murowaną tkalnię mechaniczną, pomieszczenie dla lokomobilii, zabudowań gospodarczych, szopy, portyerni, piętrowy kantor, nadbudowę spiżarni i przebudowę okien i drzwi, przy ulicy Sredniej nr. 71/393; Konstantego Walczaka, na dom mieszkalny, murowany, parterowy, portyernię, stajnię, dwie szopy i ustępy, jak również nadbudowę dwóch pięter na parterowym składzie, przy ulicy Wólczoskiej nr. 251-257; Grzegorza Janysza na 3-piętrową murowaną oficynę i takich samych parterowych oficyn, przy ulicy Juliusza, róg Nawrot nr. 1186; Jana Szpaldla na 4-piętrowy z tremelem dom mieszkalny, z oficynami, przy ulicy Nawrot nr. 7/1291; na zdjętą z natury szopę i przebudowę dwóch okien i drzwi w teatrze murowanym „Urania“, przez dzierżawcę Edwarda Fortajla, przy ulicy Cegielnianej, róg Piotrkowskiej nr. 30-32/258; Roberta Szweikerta, na 2-piętrowy dom i nadbudowę 3-go piętra z mansardem na dwupiętrowej oficynie,

przy ulicy Piotrkowskiej nr. 56/502; Fajwla Salomonowicza na dom frontowy, 3-piętrowy, murowany, mieszkalny, z oficynami, przy ulicy Cegielnianej i Olgińskiej nr. 6/78; Wojciecha Kielana na zamianę ścian drewnianych na murowane w oficynie, przy ulicy Rokicińskiej nr. 114/668; Bolesława Grochowskiego, na dom frontowy, dwupiętrowy, murowany, mieszkalny i drewniane budynki gospodarcze z ustępami, przy ulicy Promyka i Żelaznej nr. 1.

(f) **Ze spraw policyjnych.** Komisarzem V cyrkulu policyjnego został obecnie p. Mozel. Nowy komisarz dzisiaj obznajmiał się z biegiem spraw cyrkulowych, od jutra zaś zacznie pełnić swe obowiązki.

(a) **Kara administracyjna.** Na mocy postanowienia gubernatora piotrkowskiego, zarządzający fabryką K. Bastela, Abram Braunstein za nieprawidłowe prowadzenie listy robotników skazany został na 50 rubli kary lub 2 tygodnie aresztu.

(h) **Pożary.** Wczoraj o godzinie 10 rano, zawezwano straż ogniową na ulicę Spacerową Nr 34, gdzie pod dachem zapaliła się ściana na lewej oficynie. Ogień ugasił II oddział straży ogniowej ochotniczej, rozebrawszy część dachu i ściany.

O godzinie 11 rano oddział I, II i straż miejska zawezwane zostały na ulicy Srednią 41, gdzie stwierdzono, że palily się sadze.

O godzinie 2 minut 15 po południu oddział I i straży ochotniczej i straż miejska zawezwane zostały na ulicę Feifra (Bałuty), lecz na miejsce wezwania przybył tylko I oddział i ugasił ogień w zarodku.

Straż miejska zatrzymana została na ulicy Sredniej przed Nr 2, gdzie paliła się ściana od pieca. Do ognia tego przybył i II oddział straży ochotniczej, lecz nie brał udziału w akcji ratunkowej.

O godzinie 9 i pół wieczorem przy ulicy Przejazd 56 w fabryce dzierżawionej Tytelmana, zapaliły się wióry i drzewo. Ogień ugasił II oddział straży ogniowej ochotniczej.

O godzinie 12 i pół w nocy przy ulicy Sredniej Nr 75, zapaliła się bawelna w szarpaczach. Ogień ugasiła straż miejska.

Dziś o godzinie 7 minut 25 przy ulicy Wschodniej 66, w stolarni obok składu mebli J. Salomana zapaliło się drzewo. Ogień ugasiły I i II oddziały straży ogniowej ochotniczej.

(a) **Kradzieże.** Zamieszkałemu przy ul. Sredniej nr. 69 Mendlowi Kozłowskiemu skradziono 3 skrzynie przedży, wartości 150 rb.

— Z mieszkania Roberta Furmana, przy ulicy Włodzkiej nr. 88 skradziono różne rzeczy, wartości przeszło 100 rb.

— Aresztowano Władysława Tomaszewskiego, który skradł różne rzeczy w mieszkaniu Antoniego Dominiczaka.

(p) **Pogotowie ratunkowe** w ciągu dnia wczorajszego pomiędzy innymi wyzwano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległy cztery osoby, z których jedną odwieziono do szpitala Aleksandra, jedną do mieszkania, jedną odesłano do Przytułku starców i kalek na ul. Dzielnej, jedną do Przytułku noclegowego na ul. Cmentarna.

— Na ul. Południowej nr. 16 Gittle Weinberg, żonę szewca, lat 30, we własnym mieszkaniu przez zemstę spadnięto i nożem zadano jej ranę w lewy bok, oraz zraniono ją w prawą rękę, którą się zastawiła.

(a) **Pożar.** Wczoraj w domu Langego, przy ulicy Radogoskiej nr. 5, wynikł pożar. Zapaliła się w jednym z mieszkań na II piętrze belka od komina. Ogień stłumił IV oddział straży ogniowej ochotniczej. Dającym szybko do ognia zdarzył się wypadek z powodu fatalnego bruku na ul. Rzgowskiej: zlamala się oś u beczki, narażając straż na stratę 100 rb.

(x) **Z parafii na Widzewie.** Jutro o godzinie 12 w południe otwartą zostanie kancelarya parafialna w nowo utworzonej parafii na Widzewie, której proboszczem mianowano ks. Jana Albrechta, dotychczasowego wikaryusza parafii Wniebowzięcia Najświętszej Panny Maryi w Łodzi i patrona Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich.

Jutro też o godzinie 9 rano odbędzie się nabożeństwo w kościele parafialnym na Widzewie, tudzież złożenie Chrystusa do przygotowanego w tym celu grobu. Obrządki religijne, związane z uroczystością świąt Wielkanocnych, a więc i święcenie jada dopełni duchowieństwo nowej parafii.

Resurekcyja odbędzie się w niedzielę o go-

dzinie 6 rano, a o godzinie 10 nastąpi ingres nowego proboszcza.

(f) **Ruch budowlany** wzdłuż linii tramwajów aleksandrowskich, jak również i w samym Aleksandrowie, rozwinął się w bieżącym sezonie budowlanym bardzo silnie. Prym trzymają okolice Kochanówki i Żubardzia.

W Aleksandrowie i jego pobliżu dotkliwie daje się odczuwać brak cegły, której miejscowe cegielnie nie wyrabiają w ilości dostatecznej: sprowadzanie zaś z Łodzi podniosłoby znacznie koszty budowli.

Przyczynia się to do stawiania domów drewnianych i one też stanowią większość wśród rozpoczętych budowli.

SZTUKA.

(x) **Teatr polski A. Zelwerowicza** (ulica Cegielniana № 63). Z kancelaryi teatru komunikują nam:

Bilety na wszystkie widowiska świąteczne są do nabycia wyłącznie w kasie teatru (Cegielniana 63) codziennie od godziny 11 rano do 2-oj po połud. i od 5 po połud. do 8 wiecz. z wyjątkiem wielkiej soboty: w dniu tym kasa będzie zamknięta.

— W pierwsze święto Wielkiejnocy kasa otwarta od 11-oj rano.

— Od wczoraj kasa teatru rozpoczęła sprzedaż biletów na benefis Leonarda Bończy, naznaczony jak wiadomo na 19 b. m. we środę, w dniu tym dana będzie głośna sztuka F. Philippiego p. t. „Na paryskim bruku“, grana z olbrzymim powodzeniem na scenie warszawskiej w ubiegłym sezonie.

Obsadę stanowi prawie cały personal teatru, z panami: Czechowską, Kosmowską, Leńską, oraz z panami: Zelwerowiczem, Jaraczem i innymi na czele.

(x) **„Dzisiejsi“ w Łodzi.** Wkrótce ujrzemy w Łodzi głośną sztukę Stefana Kiedrzyńskiego p. t. „Dzisiejsi“, nagrodzoną pierwszą nagrodą na konkursie rządowych teatrów warszawskich.

Obecność autora, który wypowie odczyt swego pióra o bardzo interesującej treści p. t. „Milość w sztuce dramatycznej“ wpłynie dodatnio na frekwencyę publiczności. Współdział i reżyserja znanego u nas artysty Jana Pawłowskiego oraz dobrany zespół artystów, pozwala nam wróżyć, że sztuka wykończona będzie udanie.

Przytaczamy urywek recenzji jednego z najważniejszych krytyków warszawskich K. Ehrenberga, który w „Kuryerze Porannym“ z dnia 7 kwietnia tak pisze o „Dzisiejszych“:

Sztuka nagrodzona pierwszą nagrodą na konkursie teatrów warszawskich przyjętą została w „Rozmaitościach“ przez publiczność tak gorącą — jak już dawno nie był przyjmowany żaden utwór konkursowy.

Zajaśniał ze sceny talent młody i bujny — powiała śmiałość młodzieńcza, buchnęło życie przesycone odrębne, nowem odczuciem ideowem i artystycznym.

Powitajmy już dzisiaj w Stefanie Kiedrzyńskim pisarza scenicznego o pierwszorzędnęj wyjątkowej sile twórczej“.

(a) **Z wystawy sztuk pięknych.** Wczoraj otwarta została w salonie sztuk pięknych przy ulicy Dzielnej nr. 7, wystawa prac artysty malarza Leopolda Pilichowskiego. Zgromadzono tutaj celniejsze dzieła artysty.

(a) **Teatr „Kukielek“** zakończył we wtorek gościnnie swoją u nas. Przedstawienia w lokalu Związku majstrów tkackich — cieszyły się zasłużonem powodzeniem, gdyż szerszy ogół pragnął w ten sposób przyczynić się do przysporzenia funduszu na „Kroplę mleka“.

Głównym kierownikiem teatru „Kukielek“ jest p. Gruberski, który poświęcił wiele pracy i czasu na zorganizowanie tej imprezy. Znalazł on chętnych i zdolnych artystów, którzy podczas gdy puszczono w ruch marynetki w szopce — śpiewali, recytowali role i t. p.

Jednym z biorących czynny udział w teatrze był p. Bogucki, który w bardzo efektownej operze „Wesele“ Wyspiańskiego z muzyką Karola Rostworowskiego — śpiewał partye: „Stańczyka“, „Cuchla“ i „Widma“.

(a) **Tow. dramatyczne pod dyrekcją p. Władysława Glogera,** urządza podczas świąt Wielka-

noenych kilka przedstawień w teatrze przy ulicy Rzgowskiej № 8, przy kaplicy (Chojny).

W pierwsze święto grane będą: „Zagłoba Swatem“ komedia H. Sienkiewicza; „Młynarz i kominiarz“ komedia I. N. Kamińskiego.

W drugie święto: „Żywy nieboszczyk“ krotkowiła w jednym akcie i „Podejrzana osoba“ jednoaktowa komedia Stanisława Dobrzańskiego; „Chłopi arystokracji“ obraz ludowy ze śpiewami I. L. Anczyca.

W trzecie święto: „Nieboszczyk z przypadku“, żart sceniczny A. Starkmana; „Chrapanie z rozkazem“ komedia w jednym akcie M. Chrzanowskiego oraz „Żyd w beczie“ wodewil w jednym akcie.

Benefis Leonarda Bończy. We środę, 19 b. m. ukaże się po raz pierwszy ciekawa nowość, którą będzie 8 obrazów z życia wielkomięjskiego F. Philippiego p. t. „Na paryskim bruku“. Sztukę tę dyrekcja w uznaniu owocnej pracy przeznaczyła na benefis jednego z najzdolniejszych artystów i reżysera naszej sceny, p. Leonarda Bończy, który cieszy się u bywalców teatralnych również dużą i zasłużoną sympatią.

(x) Z „Lutni“. Wielki koncert organizuje „Lutnia“ w dniu 29 kwietnia t. j. w sobotę.

Dochód z tego koncertu ma być przeznaczony na fundusz budowy własnego gmachu. Przyjmą w nim udział prócz chórów „Lutni“ znakomici artyści warszawscy.

(x) Ze świata teatralnego. „Kuryer Poranny“ między innymi donosi:

W związku z prawdopodobnym objęciem teatru krakowskiego przez śpiewaka opery, p. Bandrowskiego, uporczywie krążą pogłoski, iż dotychczasowy dyrektor tego teatru, p. Solski, obejmie wysokie stanowisko artystyczne w teatrach warszawskich. Głośno się mówi w świecie literackim, że p. Bandrowski będzie w Krakowie prowadził operę i operetkę, zaś p. Zelwerowicz, który zrezygnował z dyrektury teatru łódzkiego, zostanie powołany na głównego reżysera dramatu i komedii. Kierownikiem repertuaru w krakowskim teatrze będzie p. Ryszard Ordyński, dotychczasowy pracownik sceny Rheinhardta w Berlinie. Należy się tedy spodziewać, że także dotychczasowy dramaturg Krakowa, Adam Grzymala-Siedlecki, zjedzie wraz z p. Solskim do Warszawy, aby pochwycić w swe ręce batutę repertuaru po panu Kotarbińskim, który podobno zmieni stanowisko literackiego kierownika na stanowisko dyrektora szkoły aplikacyjnej.

Manewry w Galicji.

W Galicji czynią się energiczne przygotowania do manewrów wojsk austro-węgierskich, odłożonych w roku zeszłym z powodu epizootii do lata roku bieżącego.

Manewry odbędą się na terytorium pomiędzy Lwowem a Przemysłem. Kwatera cesarska będzie w Grodku lub Komornie, gdzie podobne manewry odbyły się w roku 1903 i skąd cesarz wydał swój rozkaz przeciw wprowadzeniu komendy w języku madziarskim w pułkach węgierskich.

W manewrach weźmie udział 12 pułków jazdy, tudzież piechota i artyleria korpusów przemyskiego i lwowskiego, w skład których wchodzi przeważnie rusini. Na manewrach tych po raz pierwszy zastosowane zostaną kulomioty, w które zaopatrzone wszystkie pułki jazdy i piechoty, oraz kompanie telegraficzne z Schulna, oddziały radiograficzne i semaforyczne z reflektorami nowych systemów, zastosowanymi do walk nocnych.

Celem manewrów będą ćwiczenia w służbie wywiadowczej, przy czem specjalne zadanie polegać będzie na akcji nie odpornej lecz zaczepnej, skierowanej ku południowym granicom gubernii lubelskiej i wołyńskiej.

Wiadomości zamiejscowe.

Groby rzymskie w Kolonii. W północnej części dzielnicy Neustadt w Kolonii natrafiono na starożytny groby rzymskie. Znaleziono trumnę oliwną, a obok rzadkie przedmioty ze srebra i złota. Przypuszczają, że grobowce kryją szczątki cesarzy rzymskich: Wiktoryna starszego i młodszego.

Ostatnia poczta.

— Rozruchy ogarnęły w Chinach południowych znaczną część armii, rekrutującej się z prowincji północnych. Ruch zwrócony jest przeciwko nominacji głównym dowódcą armii regenta i przeciwko powierzaniu stanowisk oficerów w armii, wyłącznie mandżurom.

— Z powodu zatargu chińsko-rosyjskiego, widoczniją się pewne próby zbliżenia Chin i Japonii. Parlament japoński zaprosił do Tokio członków doradczego chińskiego Zgromadzenia narodowego. Takie same zaproszenia wysłali do przemysłowców i kupców chińskich kupy i przemysłowcy japońscy.

— Do Paryża z okolic, objętych ruchem wśród właścicieli i robotników winnic, zwłaszcza w departamencie Marny, dochodzą wieści niepokojące. Ruch wzmagają się. Prefekt zażądał wojska do pomocy, w przeciwnym razie nie odpowiada za zachowanie porządku.

Właściciele winnic uchwalili na zebraniu w Ventenil, aby przeszkodzić przywozowi do Szampanii wina z departamentu Aube, którem fałszuje się prawdziwe wino szampańskie. Statki, dowożące wino z obcych departamentów, postanowiono zatopić.

Właściciele winnic z Ay nad Marną wpadli wczoraj po południu do składów z winem, które, ich zdaniem, nie pochodzi z Szampanii. Skład najpierw zniszczono, beczki i butelki rozbito, a następnie podpalono. Rozgoryczenie wzrasta. Władza żąda wojska, celem przywrócenia spokoju.

W Dizey-Celliers w departamencie Marny zniszczono piwnice i składy z winem. W Castellane podpalono składy, przy czem manifestanci wnieśli barykady. Władza wezwała telefonicznie o pomoc. Przybyły 3 pułki kawalerii do Celliers, co podziałało nieco uspokajająco. W Domery zniszczono składy wina.

— W Paryżu w izbie deputowanych, podczas dyskusji nad ustanowieniem rejonów produkcji win, według ściśle oznaczonych granic gatunków, postawiono wniosek zaufania dla gabinetu. Izba przyjęła wniosek przez aklamację.

W senacie postawiono wniosek ścisłego odgraniczenia okręgu win szampańskich, aby zapobiedz fałszowaniu i innym nadużyciom handlarzy, co stało się wśród właścicieli winnic powodem obecnego wrzenia, zagrażającego spokojowi Szampanii. W trakcie dyskusji wniósł deputowany Denoix wniosek wyrażenia zaufania dla rządu, za jego starania, dążące do uporządkowania tak ważnej dla całego kraju kwestyi wina, jako jednego z ważnych źródeł bogactwa Francji. Wniosek przyjęto.

TELEGRAMY.

Petersburg, 12 kwietnia. (P.) Ogłoszono prawo o własności autorskiej.

Petersburg, 12 kwietnia. (P.) Dnia 14-go października otwarte będą szkoły dla geometrów w Kostrowie, Omsku i Nowoczerkasku.

Symferopol, 12 kwietnia. (P.) Wczoraj w pociągu kolei południowych, między Teodozyą a Dżankojem 4 rabusiów uzbrojonych ograbiło podróżnych, w tej liczbie generała Kotlarewskiego, poczem zatrzymali pociąg i strzelając, uciekli.

Londyn, 12 kwietnia. (P.) Po pięciu posiedzeniach izby gmin, przeznaczonych na debaty o billu, co do zniesienia „Veto“ lordów, następne posiedzenie odbędzie się d. 18 b. m. Bez względu na burzliwy charakter debat, rząd we wszystkich głosowaniach otrzymał zwykłą większość.

Dżibuti, 12 kwietnia. (P.) Z Addis-Abeby donoszą, że ludność jeszcze nie wie o zgonie regenta Ras-Tasamy. Zarządzono kroki, celem zapobieżenia rozruchom.

Tokio, 12 kwietnia. (P.) Z Pekinu donoszą o agitacji przeciwjapońskiej w chińskim zgromadzeniu narodowym. Powodem agitacji jest polityka dzielenia milionowa, która zaciągnięta ma być w Japonii.

Madryt, 12 kwietnia. (Wl.) Telegrafują z Tangeru: Z garnizonu hiszpańskiego w Melilli wysłano 3000 ludzi, którzy udali się w głąb Maroka, w kierunku południowo-wschodnim. W garnizonie

tatejszym i wśród załóg hiszpańskich w Maroku czynią się energiczne kroki, celem postawienia wojska w pogotowiu do marszu. Do Alhucemas wysłano brygadę wojska

Wiedeń, 12 kwietnia. (Wl.) Wiadomości telegraficzne z Cetynii donoszą o mobilizacji armii czarnogórskiej.

Paryż, 12 kwietnia. (Wl.) W kilku miejscowościach Belgii dało się uczuć przeciągłe trzęsienie ziemi.

Paryż, 12 kwietnia. (Wl.) W dniu dzisiejszym lotnik Prie przebył na jednopłocie przestrzeń z Londynu do Paryża w przeciągu 4 godzin.

Moskwa, 12 kwietnia. (Wl.) Na ul. Aleksiejewskiej w domu Nikiforowej dokonano strasznego napadu.

Oto wtargnęli jacyś rabusie i zabili cztery kobiety: właścicielkę domu Nikiforową, dwie jej krewnie i służącą.

Ze śladów widać, że kobiety stoczyły walkę z rabusiami.

Wszystkie szuflady porozbijano, a rzeczy porozrzucano.

Nikiforowa odebrała w tych dniach gotówkę około rb. 14,000 i pieniądze miała przy sobie.

Zwłoki leżą w kałuży krwi. Zamordowana właścicielka domu była 80-letnią starszką.

Stwierdzono, że napastalcy zrabowali owe 14,000 rb.

Zytomierz, 13 kwietnia. (Wl.) S. p. ks. biskup Karol Niedziałkowski swe zbiory sztuki i wspólnia bibliotekę przekazał swemu następcy, ewentualnie J. E. biskupowi-sufaganowi luko-żytomierskiemu, ks. Żarnowieckiemu.

Zytomierz, 13 kwietnia. (Wl.) Wczoraj kapituła luko-żytomierska na posiedzeniu gremjalnym wybrała na administratora tej diecezji do czasu mianowania nowego biskupa, proboszcza z Olyki, ks. prałata Bajewskiego.

Kalisz, 13 kwietnia. (Tel. własny „Rozwoju“). Z powodu szalejącej burzy pomiędzy Berlinem a Skalmierzycami — druty telefoniczne i telegraficzne na tej linii zostały uszkodzone. (Skutkiem tego redakcja naszego pisma nie otrzymała dzisiaj depesz z Berlina. Przyp. Red.)

Eperno, 13 kwietnia. (P.) Komitet producentów wina opublikował odezwę, wzywającą wszystkich urzędników gmin w okręgach, produkujących wino w Szampanii, by złożyli swoje pełnomocnictwa, producentom zaś win proponuje, by nie płacili podatków i żądali, aby okręg produkcji wina szampańskiego był ograniczony.

Londyn, 13 kwietnia. (P.) Do Agencji Reutersa donoszą z Waszyngtonu, że były gubernator Massachusetts Kurtis-Hild mianowany został posłem w Petersburgu.

Mukden, 13 kwietnia. (P.) Na konferencji profesor Itosato zaproponował, by wstrzykiwano surowicę wszystkim, mającym styczność z zardumionymi. Propozycję przyjęto. Japończycy zakomunikowali o trzech wypadkach wyzdrowienia przy leczeniu surowicą.

Zabójczy i Chamkin utrzymują, że wypadki te jeszcze niedostatecznie zbadano.

Z ostatniej chwili.

Paryż, 13 kwietnia. (Wl.) Rozruchy w Szampanii przybierają coraz większe rozmiary. Winiarze chwycili się gwałtownych środków; rzucono bomby, sześć składów wina oblane naftą i spalono; rozlano przeszło 200,000 litrów wina szampańskiego.

Wzburzeni winiarze stawiają barykady. Przesłane dla uspokojenia rozruchów wojsko okazało się bezsilnym. Władze zażądały posiłków.

Paryż, 13 kwietnia. (Wl.) Lotnik Pruvier przeleciał przestrzeń z Londynu do Paryża na aparacie systemu Bleriota w 4 godziny bez lądowania.

Konstantynopol, 13 kwietnia. (Wl.) Otrzymało tutaj wiadomość, że wojska powstańcze zajęły miejscowość Kurzon. Potwierdzenia jednak tej wiadomości brak.

Pomiędzy Turkami a Albańczykami odbyła się zwycięska bitwa. Wiadomości o przebiegu i wyniku tej walki brak.

Żądacie wszędzie
TYLKO ULEPSZONE
JANUS-PLYTY.

Spieszcie zaopatrzyć się w najnowsze zdjęcia ulepszonych płyt gramofonowych

JANUS-REKORD

już do nabycia we wszystkich lepszych składach muzycznych instrumentów.

Żądacie wszędzie
TYLKO ULEPSZONE
JANUS-PLYTY.

- Orkiestry.**
705. (W balonie—marsz.
Do bieguna północnego—marsz.
Walc z operetki „Czar walca”.
705. „Kryśka Leśniczanka”—walc.
706. (Walc z op. „Chłopcyk i dziewcz.”
706. (Walc z „Miłości cygańskiej”.
707. (Dla mojej Basi—walczyk.
707. (Dla mojego Jasia—walczyk.
Orkiestra smyczkowa.
710. (Rozbite życie—walc.
710. (Jam cię oczekiwała.
711. (Złotaj się—cygański walc.
711. (Tesoro mio—walc.
713. (Nie kuś mnie—romans Glinki.
713. (Zwątpienie—romans Glinki.
714. (Kotłyszka—„Joselen Godara”.
714. (W lepsze dni—romans.
Orkiestra wokalno-przypiewkowa.
716. (Kojawiały z nod Wisły.
716. (Oberek z pod Kalisza
717. (Oberek „Zawieracha”.
717. (Mazur odbijany.
718. (Oberek z pod Kamionka.
718. (Obertas-mazur.
720. (Polka hamoryst. „Żyd w beczce”.
720. (Zwawo chłopcy—polka.
Spiewy świąteczne, operowe i humorystyczne.
(Wesoły nam dzień dziś nastał
302. (Alleluja”.
(Zdrowas Marya.
(Palmowa Niedziela.
680. (Gwiazdeczko coś błyszczała.
(Wzywajcie Boga—hymn z bitwy
681. (pod Granwaldem.
(Nie wydrzeć.
685. (Pieśń żebraka.
(Hej dziewczeczko ukochana.
684. (Zagrzmiał—mazur.
(Hej! jam mazur rodowity.
(Para chłopków na jarmarka.
699. (Oj daniel daniel
(Tramwaj.
691. (Chłopskie przypiewki.
(Leos.
692. (Krak. Wieka Szpricera—duet.

Żądacie wszędzie tylko Janus-Gramofony.

Nie kupajcie nigdzie gramofonów, dopóki nie slyszeliście najnowszych ulepszonych gramofonów

Janus z marką dwugłowie.

Nowości Ulepszony gramofon **JANUS**.
By umożliwić każdemu nabycie tego niebywałego instrumenta **wyznaczyliśmy bajeczne tanie ceny** na takowe.

- № 1** Oryginalny **JANUS** gramofon z przekładnią najnowszej konstrukcji z membraną koncertową „Treso” z 3-ma podwójnymi płytami **Rb. 13.**
№ 2 z 3-ma płytami **Rb. 15.**
№ 3 z tubą 52 cm., membraną „Refo” **Rb. 20.**
№ 4 z 3-ma płytami membraną „Exhibit”, tubą 58 cm. **Rb. 25.**
№ 5 z dwusprażynowym mechanizmem i tubą 62 cm., membraną „Exhibit” 6-ma płytami **Rb. 30.**
№ 6 Parionet bez tuby z 6-ma płytami **Rb. 35.**
Do każdego gramofona dodajemy 1000 igieł darmo.

Skład Akc. Tow. Janus-Rekord
H. Schönwitz,
Łódź, ulica Piotrkowska Nr. 128.

BIM - BOM słynni klowni.

- (Oświadczyń, z maz. i śpiewem.
686. (Zasił arabaz, dynie i tykwę, a
(wyrósł rewiruwy.
687. (Wszystko odemnie dostała.
(Zona w domu to brylant.
(Występ z mazyką i śpiewem.
688. (Tłamaczenie z włoskiego na polski z mazyką i śpiewem.
689. (Hagonoci z mazyką i śpiewem.
(Zona z trzema warankami.

Wystrzegajcie się fałszyfikatów!!!
Oryginalna płyta JANUS-REKORD zaopatrzona marką dwugłowie.
Akc. Tow. JANUS-REKORD Łódź, ulica Piotrkowska Nr. 128.

- Zaginął paszport na imię An drzeja Budkowskiego, wydany z gminy Krosnobrot, pow. Zamosić. 2715-3-1
- Zaginęła karta od paszportu na imię Ludwika Stelażak, wydana z fabryki Golezmera 2744-3-1
- Zaginęła karta od paszportu wydana z fabryki Braci Lange na imię Władysława Kwietniaw, skiego. 2625-3-3
- Zaginęła karta od paszportu, wyd. z fabr. Szwelkerta, na imię Franciszki Henkel. 2723-1
- Zaginął paszport, wydany z gm. Zaleszch, gub. piotrkwskiej, na imię Jana Wojciechowskiego. 2717-3-1
- Zaginęła książeczka legitymacyjna na imię Wilhelma Wagnera, wydana z magistratu miasta Łodzi. 2899-3-2
- Zaginął paszport, wydany z gm. Chodaków gub. warszawskiej, na imię Waleryi Brzostowskiej. 2685-3-2
- Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Allarta i Rousseau na imię Franciszka Urzędowskiego. 2684-3-2
- Zaginął paszport z gminy Malanów pow. tureckiego na imię Antoniego Kowalczyka. 2680-3-2
- Z powodu wyjazdu do sprzedania piwiarnia, Miłsza 2678-3-2
- Zaginął paszport wydany z gm. Krokocice, powiatu Sieradzkiego gub. Kaliskiej na imię Stefania Grzybowski. 2669-3-3

Drobne ogłoszenia.

- A!A!A!** Różne meble okazuj-nie tanio do sprzedania: 2 salonowe garnitury, troma, ozdobny zegar, kilkanaście obrazów olejnych różnego rodzaju, piękne figury, kredens, krzesła, stół, samowar, biurko, biblioteka, otomana dywanowa, łóżka z materacami, uywalnia z marmurem, bielźniarka z lustrem, szafki nocne, szafy do ubrania, toaletka, ekran, słupki, lampy, gramofon, wieszadło, gzymsy. — Nawrot 44 m. 3. 2526-10/8
- A** przyjmuję przepisywanie do domu w 4 językach. Oferty proszę składać w „Rozwoju” pod „Przepisywanie”. 1708/6/6
- B**ilard prawie nowy sprzedam tanio. Rokleńska nr. 26. 2639-3-3
- B**ryczka wolankowa do sprzedania, Widzewska № 40. 2697 2-2
- C**hłopiec potrzebny do apteki, ul. Andrzeja nr. 26 2646-2-2
- D**o sprzedania: maliny, jasminy, bzy, buldonożę, czereśnie, i szczepiony agrest Złoterska 158. Kazimierza 1. 2722-3-1
- D**oswiadczony korepetytor przysposabia do wszystkich klas gimnazjum, oraz na świadectwa. Wiadomość Dziecina 40. m. 1 od g. 7-8. 154
- F**orte pian krótki, czarny, tanio do sprzedania, Mikołajowska № 25 m. 4. 2724-2w-1

- Gramofon koncertowy, 38 płyt, sprzedam za bezcen. Konstantynowska 48 — 22. 2702-3-2
- Jest do sprzedania piwiarnia z powodu zmiany interesu. Wiadomość: ulica Przędzalniana № 84 2705-6-2
- K**ac ujeżdżony pod wierzch i w zaprzęgu, tanio do sprzedania. Targowa 30 m. 7. 2645-3-3
- K**awiarnia z kompletnym urządzeniem za bezcen do sprzedania. Zielony Rynek 35. 2719-2s 1
- M**eble do sprzedania orzechowe i dębowe. Wiadomość u stoliarza: Bałuty, ul. Cymmera № 23. 2638c4ws2
- M**otor gazowy 3-konny do sprzedania, Długa 22, ślusarnia. 2643-3-2
- N**owo-rozparcelowane place w Widzewie, przy Rokleńskiej ulicy nr. 108. Wiadomość: ulica Przejazd nr. 40, w piwiarni u Ostrowskiego. 2660-3-3
- O**d dwóch tygodni zaginął pies rasowy duży, ogon krótki; waży się Cygan Odprowadzić na ul. Gubernatorską nr. 42. Restauracja „Ojców”. Niepraw właściciela pociągnięty będzie do odpowiedzialności sądowej 2657 3 3
- O**brazy różne do sprzedania z powodu zmiany interesu. Widzewska 7 m. 12. 2692-2-2
- P**otrzebna krawcowa do domu prywatnego. Oferty w Administracji „Rozwoju”, pod Krawcowa”. 2343/6/5

- Potrzebny chłopak do roboty, do składu aptecznego. Rzgowska № 5 2818-2-1
- Przejezdna młoda, inteligentna osoba, władająca językami polskim i rosyjskim, poszukuje miejsca gospodyni u samotnego pana lub osoby w starszym wieku. Oferty w Adm. „Rozwoju” pod P. R. 2708-2-2
- Potrzebna zaraz rozropana dziewczynka do dwojga dzieci i drobnej posługi na stałe lub na przychodnią. Widzewska 147 m. 10, III piętro, front. Codziennie od 10-2 po poł. 2457-3-2
- Plac w dobrym punkcie do sprzedania, 4300 łokci kwadr. Wiadomość Przejazd № 48 m. 12 II p., w południe od 12-2 i od 7-9 wieczorem. 1897
- Potrzebny kotlarz żelazny monter, ul. Piotrkowska nr. 141. 2710 1
- Potrzebne 3,500 rb. na pierwszy numer hipoteki. Wiadomość: ul. Piaskowa nr. 4, u Smuga. 2714-2-1
- Pianino koncertowe z moderatorem do sprzedania tanio. Wólczańska 91. Berend 2673 2 2
- Potrzebny zaraz chłopiec 16-letni, rozumujący po niemiecku, do zakładu. Wiadomość: R. Borkenhagen, Brzezinska 24 m. 10 2628-2-2
- Potrzebne zaopatrzenie stanczarki i podręczne, Wysoka nr. 27 parter. 2655-3-3
- Potrzebny pomocnik do technika, Skwerowa 10. 2686-2-2

- Potrzebna osoba do filii piekarniczej z kaucją, zaraz. Wiadomość: Nowe Choiny, ul. Pryncypalna nr. 30 2647-3-3
- Przybłąkał się pies foksteryer. Odebrać można: ul. Średnia nr. 27, prania. 2716-3-1
- R**ower do sprzedania w dobrym stanie. Ul. Łąkowa 12 m. 10. 2721-3-1
- S**przedam instrument muzyczny „Kaliope”. Główna 51, skład zegarów. 2700-2-2
- S**przedam szafę sklepową i lodownię; ul. Widzewska 76. 2794-3-2
- S**klep z przyległymi pokojami, szatni na restaurację w dobrym punkcie, od 1 lipca jest do wynajęcia. Wiadomość: Konstantynowska nr. 5, Biały Bar. 2687-6s-1
- Tanio na raty, gotówka. Skład pianin Chodkowskiego, Mikołajewska 25. I piętro 2673-3-3
- Towar z samodziółów bardzo gustowny do sprzedania na suknie i bluzki Szkołna 24 m. 1. 1651 6-6
- Zaginęła dziewczynka 6-cio letnia w sukience, i zaklećku ciemno-granatowym w białej chusteczce na głowie. Uprasza się doprowadzić na ulicę Rzgowska № 32, przy kolei, M Kowalczyk 2677-3-3
- 3** piękne pokoje z kuchnią i wszelkimi wygodami do wynajęcia od 1 lipca. Pałacok, Wysoka 25, przy Nawrot. 2709-2-1

Ból głowy i Migrenę
natychmiast usuwa

Migreno Nervosin

Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Żądać w apt. i skl. aptecz. tylko oryginaln. proszków po 10 k. Pudełko 1.20 k. Główny skład Tow. Akc. L. Spiess i Syn.

4690—65

W Dom. Puczniew
p. Łatomierni, do sprzedania
80 tucznych
młodych skopów.

1130—6—1

JAPŃSKI PŁYN
„KUROKI”
z KORZEM USUWA
ODCISKI

Żądać w Aptekach i Składach

Skutek świetny!
W Łodzi Skład Główny
L. Spiess, Piotrkowska 107.

Dom drewniany

do rozebrania sprzedam tań-
nio, byle zaraz. Średnia Nr. 99.
1282—3—1

Panienska prawosławna, która
zna język polski, szuka miejsca
za **GOSPODYNIE** na wsi.

Oferty pod lit. „P. K.” 1284

Istniejący od lat 40, w pięknej
miejscowości Józefów przy sta-
cyi Rogów dr. Wiedeńskiej, sklep
z całym urządzeniem i wybio-
ną klientelą, oraz z przyległym
mieszkaniem z dwóch pokoi i
kuchni jest do wynajęcia od za-
raz. Wiadomość na miejscu a p.
Komicza. 1477—3—3

ODCISKI

brodawki, zgrubiałą skórę
usuwa najsukceszniej znane i na-
grodzone
Wielkim
Złotym
Medalem
w Paryżu

ARAGO

ST. GORSKIEGO, Warszawa,
Leszno 12. Cena 35 i 60 kop.
Żądać wszędzie. Wystrzegaj się
naśladowstw. Zwracać uwagę
na markę Gladiator. 2613

INHALATORJUM

do wziewań suchych, systemu
Koertinga przy chorobach nosa,
gardła i płac jako też chorobach
przemiany materji (szczególnie
skrofalozie). Otwarte codziennie
oprócz niedziel i świąt od g. 4-7.
Ulica Spacerowa № 29.

LEKCYE
języka polskiego i francu-
zkiego dla dzieci oraz osób do-
rosłych, Kursy dla cudzoziem-
ców. Metoda ułatwiona.
Tam też mogą się zgłaszać oso-
by, zainteresowane w edukacyi. Ulica
Długa 83, I piętro. 3430d

EGZYSTUJĄCA OD LAT 20 W ŁODZI

Pracownia haftów
i ZNACZENIA BIELIZNY

D. Mazurkiewiczowej

z dnem 1 października
r. b. przeniesiona została
na ulicę

Przejazd 16,
m. 24.

Przyjmuje się uczennice.

Ulica PRZEJAZD Nr 16.

Dr. B. LOWENSTEINA
FOSMOZA
NAJLEPSZA
MACZKA ODZYWCZA

Dla dzieci, matek, rekon-
walescentów, osób nerwa-
nych i starców. FOSMOZA
zapewnia prawidłowy roz-
wój krwi, kości i mięśni
Niezbędny pokarm dla dzie-
ci w okresie ząbkowania i
rośnięcia. 1289

Liczne opinie Pp. Lekarzy
Ordynatorów szpitali doła-
cza się do każdego pudełka.
Dostać można wszędzie.

Cena pudełka 1 rb.

Przewyborne w smaku w pięknym opakowaniu
PAPIEROSY

„OSMAN”

100 szt. 1 rb., 20 szt. 20 kop., 10 szt. 10 kop.

poleca fabryka
Akc. Tow. A. N. SZAPOSZNIKOWA i S-ki
w Petersburgu.

Dostać można wszędzie! 1511

JAŚNIEJ SŁOŃCA

ZAPRAWA DO PODŁÓG bez SZCZOTEK
WODNIE PIĘKNY TRWAŁY POLYSK

PRZEDSTAWICIEL NA ŁÓDZ: DR. MARCUSZEWICZ, CEGIELNIANA 19

K. Kosiński
FABRYKA MASZYN do obróbki metali

zalożona 1886 roku.

Warszawa, Żytnia № 22, (dom własny).
Wyrabia: Wiertarnie, Tłocznie, Wentyla-
tory, Kuźnie polowe, Nożyce, Dłutow-
nice, Tokarnie, Heblarnie, Piły i t. p. według naj-
nowszych wymagań techniki. Przedstawiciel na Łódź
W. ROTHKOPF, ulica Widzewska № 16.

1521 **Ważne dla pań gospodyń!**

Kawy palone! Kawy palone!

najnowszym systemem elektrycznym aromatyczne i wybora-
we w smaku jak:

Mieszanka z Mokką | Mieszanka Ceylońska
Mieszanka Costarica | Mieszanka Domingo

Kawa gospodarska i inne od 58 kop. do 1.20 za f.

Następnie: **Herbatę Tow. „Karawana”,**
Kakao w puszkach i na wagę,
Biszkopty, Czekolady i Czekoladki

poleca: **A. Glugła, ul. Nawrot № 47.**

Robię plany! Zakładam nowe ogrody!

Po powrocie z Francji Belgii i Anglii posiadam najnow-
sze projekty! :: Wyjeżdżam w okolice, udzielam Instrukcyj.
Wybór drzewek w wielkich ilościach!

PIOTRKOWSKA 83, L. KOŁACZKOWSKI,
„Julianów”.

Towarzystwo Akcyjne
RZEZNI MIEJSKICH w Rosji

WARSZAWA, Krakowskie Przedmieście № 5.
ŁÓDŹ, Rzeźnia Centralna, Inżynierska № 1,
s,ienca: 1) włosień tapiecki, 2) krew saszona, 3) maczkę
m eoidę 4) kupuje i sprzedaje skóry surowe, mo-
kre i suche. 183-20

KARTY ŚWIĄTECZNE I WIZYTOWE

Najlepsze warszawskie i angielskie papiery listowe.
Papiery rysunkowe, światłowzorze i kalki,
druki, książki handlowe, materiały piómienn-
ne i witraże.

L. Petersilge i M. Szmolke Piotrkowska
1276 dawniej „PRZYSZŁOŚĆ” Nowacki. № 93.
SŁOWNKI NA
KAPELUSZEI

Poszukuje stróża

z dobrymi świadectwami. Wiado-
mość: **RUDA-PABIANICKA,**
Willa Dobrzyńskiego. 1308

Drewniane i murowane
DOMY

są zaraz do sprzedania i rozbiór-
ki: zgłaszać się do kantoru **O. J.**
SCHULTZA, ul. św. Anny 2.
1316

Z powodu wyjazdu jest do
sprzedania **Koń rysak**

ze stadniny księcia Orłowa, oraz
Powóz. Wiadomość: Guber-
natorska Nr. 38 a
gospodarza. 1300

MASŁO

Wielki wybór — tanie ceny.
Świeże masło śmietankowe,
Świeże masło kuchenne.
Masło topione i masło do ciast.
Sprzedawcom ustępstwo.
P. KOMISAR,
1517 **Piotrkowska 273.**

Poszukuje się dobrych i stałych
TKACZY

Wiadomość u portjera, ulica
Anny nr. 25. 1324

OBUWIE

męskie, damskie i dziecięce moż-
na kupić tanto i dobrze
Mikołajowska 39 m. 29
III piętro, prawa oficyna, drugie
wejście **A. Zwoliński.** 1306

Sprzedaj lamp
gazowych, elektrycznych, nafto-
wych i spirytusowych, oraz wszel-
kich przyborów
FR. JASZKOWSKI,
Łódź, Przejazd 12 miesz. 5.
1310

PLAC

40x80 przy ul. Zgierskiej № 166
na bardzo dogodnych warunkach
do sprzedania. **Tamże 2 poko-**
je z kuchnią zaraz do wynajęcia.
Stróż wskaże. Bliższa wiadomość
u właściciela: Główna 40, m. 6.
1268—3—1

Przyjmuję nadrabianie
pończoch.

MIKOŁAJEWSKA 59 m. 56
2-gie piętro.

Dr. Jan Cadarski
Akuszerya,
choroby chirurg. i kobiece
przyjmuje do 10 r. 4—6 po poł.
Ul. Cegielniana 9 m. 4. 2671

Dr. Stanisław Lewinson
CHOROBY WEWNĘTRZNE
Wschodnia 53 róg Cegielnian.
Przyjmuje od 8—9 rano i od 5—7
po poł. 1142

Jest jeszcze
130 PLACY

do sprzedania w Radogoszczu,
przy Łąglewnickim trakcie, za
Grabinką, przed Łąglewnickim las-
em, za gotówkę i na wypłatę.
Wiadomość ul Targowa 45, u L.
Rosina. 1322 3 1

Potrzebny
Nakładacz

do drukarni. Zgłaszać się: Prze-
jazd 8, „Rozwój”.

Wieczór tańczący

odbędzie się w Sali Angielskiej
dnia 16 kwietnia o godz. 7-jej
wieczorem, na który zaprasza
się P. P. Wejście dla mężczyzn
50 kop. dla dam 40 kop.
1326

Wielki
wybór
PELERYN
i guńki
dziecinnych
po cenach
nizkich a
Heleny
Lipińskiej

Widzewska № 90. I piętro front
1124—1

STUDENT
Moskiewskiego Uniwersytetu
(medalista) udziela korepetycyj
w zakresie programu gimnazyal-
nego. Specjalność: Rosyjski, la-
ciński, niemiecki, matematyka.
Oferty pod lit. „O. S. D.” w adm.
„Rozwoju”. 1014—3—1

Remiza „BRISTOL”

Właśc. **A. NEUMANN**
(dawn. Bartosz), wynajmuje ele-
gantnie karoty, powozy etc. na
godziny, dnie i miesiące dla jaz-
dy po mieście, do miast sąsied-
nich i na polowanie po cenach
umiarkowanych. Staranna obsługa!
Ul. Piotrkowska № 119, telefonu
№ 1053 2849r

Kawa żytnia
„IDEAL”

bardzo pożywna, przyjemna
w smaku i nie rozdrażniająca
nerwów, na wystawie w Rosto-
wie n. Donem nagrodzona złotym
medalem. **Sprzedaj w lepszych**
skleпах kolonialnych i składach
aptecznych. 1074—10—2

Dr. GUSTAWA
ZAND-TENENBAUMOWA
CHOROBY KOBIECE, SKORNE
i WENERYCZNE (u kobiet i dzieci)
Ul. Wschodnia № 49.
Przyjm. od g. 11—1 i od 7—8.
3544-r

Wytworny gatunek Oliwy nicejskiej, Octy, Musztardy krajowe i francuskie.

Kawior Astrachański.

Wielki wybór

WIN

Koniaków, Likierów, Wódek krajowych i zagranicznych,
Porter angielski, Piwo Drozdowskie.

Stanisław Jaworski

dawniej

M. SPRZACZKOWSKI

Piotrkowska № 54, róg Dzielnej.
Telefonu № 529.

Przy zakupnie 10-ciu but. wina 11-ta gratis.

Rodzynki sutańskie higienicznie oczyszczone, Migdały wyborowe.

Gramofon

dobry można kupić tylko w WIEDNIU

dlatego, że za granicą wszystko lepsze i tańsze! Niezwłocznie po otrzymaniu zamówienia wysyłamy bez zadatka piękny koncertowy gramofon „Tonarm”, bardzo ładnego i trwałego wyrobu z boeznem nakręcanizmem (korbka), koncertową membraną „Eschbitiern”. Nasz „Tonarm” za jednym nakręceniem wygra kilka dużych płyt i oddaje muzykę i śpiew wyraźnie i czysto bez wszelkiego szumu. „Tonarm-Koncert” 1-go gatunku — 10 rb. 90 kop.; „Tonarm-Monarch” 1-go gatunku — 12 rb. 75 kop.

Płyty. „Grand-Gigant” największego rozmiaru 26 cm., nie papierowe, z nagraniem marszów, walców, polek, małosos. i ludowych pieśni, śpiewy, religijne, chóry, ksilofony, gwizdania i t. p. po cenie: 5 sztuk — 3 rb. 25 kop., 10 szt. 4 rb. 50 kop., 16 szt. 7 rb. 25 kop., 20 sztuk 8 rb. 75 kop.

Płyt bez gramofonu nie wysyłamy.

Igiełki koncertowe z angielskiej stali, cena za 1,000 sztuk 75 kop. i 1 rb. 50 kop. Wysyłamy niezwłocznie po otrzymaniu zamówienia bez zadatka, za zaliczeniem pocztowym. Z zamówieniami można się zwracać po polsku bezpośrednio, podług adresu, który ta można wyciąć i mocno nakleić na kpercie lub na odkrytee

J. GOLDWASER,
39 Wiedeń (Wien) 2/1
Postamt 25.

List do Austrii kosztuje 10 kopiejek, odkrytka 4 kop.

Przy zamówieniu od razu na 20 rubli dodaje się darmo 1,000 sztuk igiełek koncertowych za 1 rb. 30 kop. Cło i przesyłka od gramofonu 1 rb. 78 kop. Do Syberii — 2 rb. 85 kop. Do Syberii bez zadatka 3 rb. nie wysyłamy; można przysłać pocztowymi, albo stemplowymi rosyjskimi markami. 1487

Narybek karpia

sprzedaje Rybołówstwo Bałdów. Poczta Aleksandrów Łęczycki, gub. Piotrkowska. 932-24-0

25 Rb.

nagrody kto przyprowadzi na ul. Piotrkowską № 86 mieszk. 7, lub wskaże gdzie się znajduje pies pointer angielski biały z złotem, długi ogon, nazywa się „Sek”. 2252-3-2

w Sieradzu jest do wynajęcia

Letnie MIESZKANIE

składające się z trzech pokojów, kuchni i werandy, w środku miasta, w dużym pięknym ogrodzie. Wiadomość na miejscu a d-wej Podciechowskiej. 1264-3-3

Zgubiono

w niedzielę, o g. 7 wiecz. pomiędzy Zieloną, Piotrkowską i Andrzeja rolę z papierami pisanymi na maszynie. Łaskawy znalazca raczy zwrócić za nagrodą. Zielona № 11 „Ilion”. 1272-3-3

Oszczędność domowa

Rozmaite urządzenia kuchenne można dostać do wyboru, na spłatę, taniej jak w magazynie a stolarka ul. Nawrot 80. 1182-6-1

Mieszkanie

z 6-ka pokoi i kuchni, z centralnym ogrzewaniem i wszelkimi wygodami do wynajęcia od 1-go Lipca r. b., Dzielna 37, 1296-3-1

Wspólnik

cichy, albo czynny, z kapitałem 7.500 rb. (jako kaucya), poszukiwany jest do wspólnego prowadzenia biura pośredniczego 11-go rzędu w m. Łodzi. Biuro ma zapewnioną rację bytu i jest niezbędne w Łodzi. Łaskawe oferty uprasza się składać w administracji „Rozwoju” dla „Okaziciela kwitu ogłoszeniowego 676” 1292-3-1

Na czasie!

Jest do sprzedania **Magazyn Mód** w dobrym punkcie. Wiadomość: ANDRZEJA Nr. 11. 1278

Od 5 KOP. lokieć □

Parcelacja

Majątku „Osiny” pod rzeką „Mrogą” i dużymi STAWAMI

5 minut od stacji GŁÓWNO kolei Kaliskiej

~~~~~ Lasy i pola na LETNIE MIESZKANIA ~~~~~

Bardzo dogodne warunki dla przystępujących do budowy willi.—Miejscowość prześliczna, malownicza, sucha i zdrowa, jedyna w okolicy na wycieczki zamiejskie.

NA ZARYBIONYCH STAWACH SPACERY ŁODKAMI.

Wspaniały park i ogrody spacerowe oświetlone elektrycznością.

WODA ZDROJOWA

Wiadomość w Łodzi: u H. WARSZAWSKIEGO, ul. Spacerowa № 41, telefon 822 między godz. 4—6 po południu i na miejscu w Osinach przy st. Główno kolei Kaliskiej.

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica chorób zębów i jamy ustnej

lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.
Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.
Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).
Reperacje i przeróbki sztucznych zębów **NA POCZEKANIU.**
Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

Lecznicza chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światłoleczniczy

D-rów L. Falka, Z. Golca, i St. Jelnickiego

Wólczańska № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — płać za poradę 60 kop.
Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11½—1½ pp. i od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12½ do 1½, po południu.
Kobiety na choroby weneryczne przyjmuje specjalnie pani Dr. Zand Tennenbaumowa w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5½ — 6½, po południu.

CENTRALNA KLINIKA chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA i REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP.
Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

PIWO Warszawskie

Pilzeńskie i Lagrowe
z warszawskiego browaru parowego „Salwator”

POLECA
NOWODTWORZONY SKŁAD
przy ulicy BRZEZIŃSKIEJ № 15.

Uprasza się o zwracanie uwagi na markę fabryczną.

POLIKLINIKA chorób oczu

DE B. DONCHINA PASAŻ MAYERA № 1, róg Piotrkowskiej.
(OKULISTA) Przyjmuje: od 10—12 i 4—7½ pp.

Dr. S. KANTOR
specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych lub dróg moczowych
Gabinet Roentgenowski i światłoleczniczy, Krótka 4 tel. 19 41
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606
Przyjmuje od 8—2 i od 5—9 w. i la pań osobna poczekalnia 425r

Dr. L. KLACZKIN
Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w. dla dam od 4—6. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746r

Dr. Ark. Goldenberg
ul. Nawrat № 38
Telefonu 20-10.
róg Włodzkiej. Przyjmuje codziennie do 9½ rano i od 5 do 7 po poł. W niedz. i święta do 11 ej rano. AKUSZERYA i CHOR. WEWNĘTRZNE 1812r

Dr. Leyberg
b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich ordytuje jako specjal. chorób wenerycznych, płciowych i skórnych
Codziennie od 11—1 i od 6—8½
Dla dam od 5—6 w. poczekalnia oddzielna.
Niedziele i święta tylko przed obiadem. Krótka 5. 1489r

Dr. L. PRYBULSKI
CHOROBY SKORNE, WŁOSÓW, (kosmetyka), WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOCY PŁCIOWE.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Ul. Południowa № 2.
Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—3 w. panie od 5—6 po poł. 1420—r

Dr. Jelnicki
ul. Andrzeja 7. Tel. 170.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęć: panowie od g. 9—11 r. i 5—8 po poł., panie 4—5 po poł.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

Dr. Rejt
Średnia 5 Spec.: Choroby skórne, włosów, weneryczne, kosmetyka. Leczenie syphilisu salwarsanem
EHRlich-HATA 606.
Godziny przyjęć: od 8—1 po poł. i od 4—8 w. W niedziele i święta od godz 9—2 pp. Poczekalnia dla pań oddzielna 535—r

Dr. med. Aleksander FABIAN
przyjmuje codziennie do g. 10—ej rano i od 4—7 po południu.
ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku). 2251r
Choroby nerwowe i wewnętrzne.

Dr. med. Z. GOLC
Choroby skórne i wener.
Ul. MIKOŁAJEWSKA № 18.
Godz. przyjęć: od g. 9—12 i od 4½ — 7½, wiecz., w niedziele i święta od 9 do 12½.
№ telefonu 20-60 1877

Dr. A. S. Tennenbaum
Chor. wewnętrzne i dzieci.
(Choroby żołądka i kiszek).
Wschodnia № 49.
przyjm. od 8—9 r. i 5—7 p. 3542r

Dr. E. Sonnenberg
Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od g. 11—1 i 4—7½ w. 76r

Dr. Wacław Bernard
CHOROBY WENERYCZNE, SKÓRY, DRÓG MOCZOWYCH.
Benedykta № 9.
(9—12 r. i 4½—7½ w.) 1483

Dr. A. GROGLIK
powrócił.
Zachodnia 68 przy ul. Zitelonsj.
Choroby skóry i włosów, weneryczne i dróg moczowych
Przyjmuje 8½—11½ r. i 6—8 w.; panie 5—6 wiecz.
W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 2474—r

Dr. S. SZMITKIND
SREDNIA № 2.
Leczenie elektrycznością, masażem i kosmetycznym.
Przyjmuje od 8 do 2-jej po poł. i od 4 do 9 wiecz. 469r

Choroby skórne, weneryczne, oraz niemoc płciowa
Dr. St. LEWKOWICZ
Leczenie elektrycznością i masażem wibracyjnym.
Zachodnia 33 (obok Lombar. ake.)
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w. w niedziele od 9—3. Dla pań od 5—6 wiecz. 114r

Dr. FRANCISZEK KOZIOŁKIEWICZ
(starszy) Telef. 17-14
Piotrkowska 103
Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8—11 r. od 5—8 pp. 1476r

Dr. Maksymilian Papierny
AKUSZER i SPECYALISTA CHORÓB KOBIECYCH.
ulica Południowa 23.
Telefon 16-35.
Przyjmuje do 11 rano i od 4½ do 6½ po poł. 333r

Dr. H. Sadkowski
przeprowadził się na ulicę Piotrkowską 120.
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek).
Codziennie do 9 rano i od 5 do 7-jej po poł. 2560r

Dr. med. W. Kotzin
Ulica PIOTRKOWSKA 71.
Choroby serca i płuc,
przyjmuje od godz. 9½—10½ r. i od 4—6 pp. 2019—r

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe
Dr. Stanisł. Piekarski
PIOTRKOWSKA № 115
Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz. kobiety od 4—5. 1331—r

Dr. H. Szumacher
choroby weneryczne i skórne
Nawrot 2.
przyjmuje od 8—10½, i od 6—8. Po poł., panie od 5—6. W niedziele i święta od 8—1 r. 637r

Dr. ROSENBLATT
Choroby uszu, nosa i gardła.
PIOTRKOWSKA Nr. 35.
Przyjmuje od 10—11 i od 5—7; w niedziele od 10—11. 4342

Dr. Edward Mittelstaedt
mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67
przyj. od 8—9½ r. i od 5—6½ pp.
Choroby wewnętrzne i nerwowe. 1429—r

Dr. Fr. Łukasiewicz
Stare-Zarzewska № 36, róg Sosnowej.
Choroby żołądka i kiszek, wewnętrzne i dziecięce.
Przyjmuje do g. 11 rano i od 3-jej do 6-jej po poł. 2209r

Dr. I. Silberstrom
Ul. Promenada 13 róg Benedykta
Choroby weneryczne, skóry i włosów. LECZENIE SYPHILISU SALWARSANEM 606. Radykalne usuwanie szpecąc. włosów. Prz. od 8—8½ r. i od 11½—2½ p. p. i od 4½—8½ w. Panie: 4½—5½ po poł. W niedziele: do 7-jej po poł. 271r

ZĘBY sztuczne od 75 k. Plomby od 50 k. na kauczuka, złocie—bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. Wyjmowanie zębów bez bólu. Przeróbka i reperacje na poczekaniu. Lek.-dent. S. LIPOWSKI, Piotrkowska 92. 381r

JÓZEF WOLSKI

Piotrkowska
№ 3.

TELEFONU № 11-53.

Firma egzystuje od 1893 roku.

Poleca na nadchodzące święta w niebywałym wyborze:

Wina, Konjaki, Bumy, Likieri

ZAGRANICZNE i KRAJOWE, STARKI LITEWSKIE, WÓDKI WARSZAWSKIE, STOCKMANSHOTF i RYGSKIE.

WYBOROWY PORTER ANGIELSKI w 1/4, 1/2 i 3/4 BUTELKACH.

12 marek pierwszorzędných Win Szampańskich oryginalnych. — Kawior Astrachański Cesarski.

SIGI, ŁOSOŚ, WĘGORZE WĘDZONE. — OLIWĘ NICEJSKĄ „EXTRA VIERGE SUBLIME“,

oraz TOWARY KOLONIALNE, OWOCE ŚWIEŻE, ANANASY.

Ceny niżej wszelkiej konkurencyi.

Ceny niżej wszelkiej konkurencyi.

Polecam na nadchodzące święta Wielkanocne:

Szynki znanej dobroci w cenie przystępnej. Głowizny i nóżki faszzerowane. Rulady z prosiąt i prosiaki. Pasztety. Galarety. Cielęcina wędzona i marynowana, jak również wszystkie gatunki kiełbas.

Z poważaniem **J. RASSALSKI.**

Skład Wędlin

KONSTANTYNOWSKA Nr. 12.

KONSTANTYNOWSKA Nr. 12.

Na święta

wielki wybór bonbonierek w kształcie jaja, jaj czekoladowych i cukrowych, baranków, zajaczków, atrapów, stolików ze święconem, mas do ciasta, marcepanów oraz czekolady i cukrów fabryki

Riese i Piotrowski

poleca Szanownej Publiczności

W. Bąkowska

Piotrkowska 43.

1481

Ogłoszenie.

Od Prezydenta m. Łodzi podaje się do wiadomości p. p. właścicieli domów m. Łodzi, że na zasadzie obowiązujących do dnia dzisiejszego praw Instrukcyi Mieszkaniowej z dnia 22 września, 4 października 1833 r. Zb. Adm. post. M. S. W. część 4 gmin. pow. tom 2 wyd. 1867 r. Najwyżej zatwierdzonych 9 września 1866 r. Ustawy wyd. 2 maja 1886 r. opinii Rady Państwa w porządku 662, 663 i 666 § Ustawy od powin. ziem. potrzebne od 1 lipca r. b. dla części wojsk miejscowego garnizonu i innych rządowych instytucyj, lokale i mieszkania rozdzielone przez Komisję Mieszkaniową między właścicieli, którzy za otrzymaniami zawiadomieniami obowiązani żądane mieszkania i lokale dać w swoich domach w naturze nie później jak 1 lipca r. b., gdyż ze względu na ogólny brak w m. Łodzi lokali i drożyznę tychże, Komisya Mieszkaniowa pozbawiona możliwości zaopatrzenia wojsk niezbędną ilością lokali i mieszkań p. g. ceny taryfowej, wobec tego każdy z właścicieli domów, otrzymujący zawiadomienie Komisji Mieszkaniowej o oznaczonym w jego domu postoju, bezwarunkowo i bez wszelkich zastrzeżeń, obowiązany pod groźbą osobistej i majątkowej odpowiedzialności przygotować u siebie p. g. ceny taryfowej oznaczony lokal albo mieszkanie z meblami i o tem listownie zawiadomić Komisję Mieszkaniową bezwarunkowo do dnia 20 kwietnia r. b.

Przytem uprzedza się, że z powodu ogólnego braku lokali w m. Łodzi, Komisya Mieszkaniowa, wynajmuje takie, jakie są, nie kępując się ani ceną, ani rozmiarami mieszkań z winy tych właścicieli domów, którzy sami są obowiązani prawem to wypełnić.

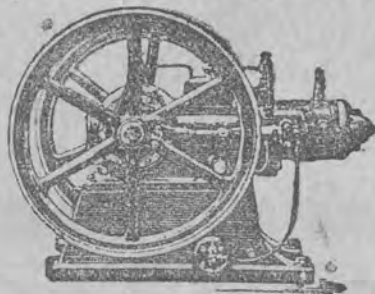
Prezydent m. Łodzi
Rzeczywisty Radca Stanu

Pieńkowski.

1495—3—2

Dostarczono przeszło 600 sztuk.

Silniki ropowe „Ursus“ stale i przewożne, oraz Instalacje o Gazie Ssany Specjalnej Fabryki Armatur i Motorów w Warszawie poleca wyłączny reprezentant

KAROL SOMYA, Łódź

Piotrkowska 192.

1462c

ŚWIĄTECZNE WINA „CHASTA”

Czerwone po 40, 55, 70, 80, 90 i 125 kop za butelkę. **Białe** po 40, 55, 65, 70, 75, 80, 90 i 100 kop. za but.

Deserowe po 80, 100, 125, 150 i 200 kop. za butelkę,

WINNICA „CHASTA“ Garsaf, Krym.

SKŁAD Piotrkowska 99.

1486